Bělohradské listy

Vydáno **22. 9. 2006** • Ročník **VI** • Cena **14,- Kč**



5 / 2006

Časopis Bělohradu a okolí

Objektivem Bělohradských listů











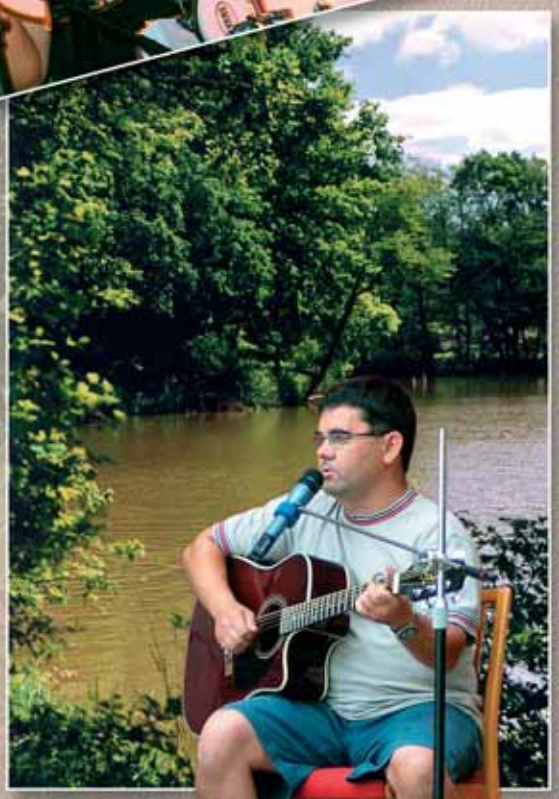






Foto: Václav Lejdar, Zdeněk Prchal, Ladislav Stuchlík, Pavel Janák, Alena Fléglová

BĚLOHRADSKÉ LISTY 5/2006
Časopis Bělohradu a okolí

- Objektivem Bělohradských listů 2
- Fejeton (Jiří Sehnal) 3
- Zeptali jsme se za vás 4
- Starosta odpovídá 5
- Informace z lázní (Lenka Vichnarová) 6
- Bohumilka a Kafebar (Lenka Vichnarová) 7
- Sté výročí úmrtí malíře Václava Březiny (Zdeněk Prchal) 8 - 9
- Rozhovor s Radovanem Lukavským (Antonie Vanišová) 10 - 11
- Historie bělohradského Sokola (Hana Friedrichová) 12 - 13
- Stalo se před padesáti léty (Svatopluk Hrnčíř) 14
- V poutech a řetězech (Josef Špůr) 15
- Skautský tábor Bílý mlýn (Ladislav Stuchlík) 16 - 17
- Z dopisů čtenářů 18
- Události - zajímavosti 19
- Sportovní aktuality 20 - 21
- Kultura 22
- Malá galerie Bělohradských listů Hudebník Jan Crha (Zdeněk Prchal) 23

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE

- Str. 1 - ALFA CARE: Miss aerobik v lázních
- Str. 24 - Jaroslav Voves: Vítězové

PŘIPRAVUJEME:

- Zhodnocení volebního období
- Rodáci a příznivci za 1. republiky
- Historie Sokola v Bělohradě - pokračování
- Herec František Kovařík
- Co zbylo z osady Okrouhlé
- Motocykloví závodníci
- Bělohradské zvony
- Zánik restaurace Bažantnice
- Sport
- Kultura
- Malá galerie osobností

DALŠÍ ČÍSLO BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ VYJDE 24. 11. 2006

Bělohradské listy
Vydává Město Lázně Bělohrad
Vychází jako dvouměsíčník
Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš, Svatopluk Hrnčíř, Eva Rejmontová, Josef Špůr, Ing. Pavel Šubr, Mgr. Antonie Vanišová, Ing. Lenka Vichnarová.
Povoleno MK ČR pod č. E 10901
Adresa: ***Město Lázně Bělohrad, Městské kulturní středisko, Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad***
Telefon: ***493 792 208****, Fax:* ***493 792 484***
E-mail: mks@lazne-belohrad.cz
Sazba a tisk: tiskárna ARPA

CHVÁLA VĚCÍ OBYČEJNÝCH



Obyčejnými věcmi obvykle nazýváme věci, které každodenně bereme do ruky a považujíce je za samozřejmost, nepřemýšlíme o nich. Přitom to většinou bývají věci velmi užitečné, bez nichž bychom sice mohli žít, nicméně které nám ten náš život ulehčují a zpříjemňují. Nejspíš si teď řeknete: „No a co...?“ Jenže on je musel někdo vymyslet, zhotovit a uvést do života. Pro někoho to znamenalo dlouhé týdny či měsíce usilovného přemýšlení a experimentů, mnozí na to přišli jen tak, náhodou. Třeba taková obyčejná kovová spona, která náš ubrus přidržuje na hladké desce stolu, aby se látka či vikslajvant nekrabatily a neklouzaly po něm. Banalita. To jsem si myslel také, avšak jen do chvíle, nežli k nám někdy koncem roku 1967 přijela teta z Ameriky. Teta byla bůhví z kterého a kolikátého kolena, nikdy předtím jsem o ní neslyšel, a najednou, jako by spadla z nebe, seděla u nás v kuchyni u stolu. To první, co ji živě zaujalo, byla právě ona poniklovaná věcička. Nejdřív se domnívala, že je to nějaká dekorace, posléze však přišla na to, že je to věc užitečná. Když odjížděla, poprosila, zda-li by si jednu nemohla vzít s sebou jakožto suvenýr. Měli jsme jen čtyři, přesto maminka jednu zabalila do ubrousku, teta poděkovala a maminka se usmála: „Není za co, taková prkotina...!“ Za půl roku nato přišel lístek s razítkem Cleveland, Ohio, U.S.A. Teta nám na něm drobným písmem se spoustou pravopisných chyb sdělovala, že založila malou fabričku na výrobu spon, které se staly největším hitem všech amerických domácností. Na závěr pak jakoby mimochodem dodala, cituji: „Miliony se casto valeji na stole v kitchen. Thank you!“ Od té doby se už nikdy neozvala. Dnes, když usedám k tomu stolu, jehož ubrus přidržují tři spony, cítím hořkost na duši i na jazyku. Zanedlouho na to k nám přijely tanky a já mohl - se sponou v kapse - vycestovat do Států. Dneska jsem mohl být milionářem a své fejetony sepisovat ve třiatřicátém patře mrakodrapu na Manhattanu a kochat se pohledem na řeky Hudson a East River. I když, možná, 11. září o třicet tři let později bych toho litoval. Javorka je Javorka, utěšuji se, balancuji na štaflích a drátem připevňuji zkorodovaný žlab na střeše. Další obyčejná věc. Ani nevím, kdo vynalezl drát, ale zasloužil by si za to Nobelovu cenu. Jeho univerzální použitelnost je bezbřehá. Drát vydrží všechno. Přidrží žlab, podrží výfuk od auta, zpevní rozbitou čéšku neboli jablko kolenní, protéká jím elektrický proud. Měděný drát prý vznikl náhodou, to když se Skot s Holanďanem přetahovali o pětník. Na drát nedám dopustit, neboť z kategorie tzv. spojovacích materiálů patří k nejuniverzálnějším. Kam se na něj hrabou hřebíky, šrouby, vruty, nýty, pájky či svářečky. Drát je drát a drátenník kdysi býval váženým řemeslníkem. Bejvávalo... Přesto drát přežil. A kladivo? To patří k nejstarším a nejobyčejnějším věcem a člověka provází odnepaměti. Kladivo vymyslel Bůh, aby už neandrtálec měl čím tlouci, bušiti, tepati a kol sebe se v sebeobraně oháněti. Tyto vlastnosti si kladivo podrželo dodnes. Kladivo nás provázelo na každém kroku více než čtyřicet let v době komunistického temna. Doplněno srpem, svítilo nám na cestu ke šťastným zítřkům. Ale i dnes, ve šťastných časech, se bez kladiva neobejdeme. Neb tlouci, bušiti a tepati je stále do čeho, oháněti se kolem sebe jakbysmet. A nejen v sebeobraně. Když jsem jezdil s nákladákem, říkával mi garážmistr: „Když tě všechno zradilo, pomůže ti kladivo.“ Měl pravdu. Tehdy se bez kladiva ani nákladák nenastartoval. Jako jediná obyčejná věc navzdory času a pokroku, nezměnila svůj tvar. Pravda, místo kamenné dnes používáme palice železné, topůrka bývají někdy z plastů, což považuji za zrůdnost. Podobně jako symbiózu kladiva a srpu, což bylo ještě zrůdnější. Kladivo jsem v mládí přímo miloval, takže když jsem se rozhodoval pro studium, zvolil jsem sochařskou školu, neboť pro sochaře je kladivo vším. Dnes moje kladiva rezivějí v kůlně, já buším do klávesnice počítače a tepu do nepravostí tohoto světa. Stejně zbytečně, jako kdysi kladivem do kamene.

Zeptali jsme se za Vás

Proč jsou v ulici Karla Moora umístěny zpomalovací retardéry, když v jiných obdobných částech města nejsou?

Označení části ulice K. Moora jako obytná zóna bylo provedeno na základě snahy o zklidnění silničního provozu v části této ulice. Důvodem pro zklidnění je jednak stávající nízkopodlažní zástavba rodinných domů v zadní části ulice, jednak parcelace s výhledem další zástavbu rodinnými domy severně od ulice K. Moora. Dále se usměrnil provoz ke stávajícím řadovým garážím u trati ČD do ulice Barákovy, která má lepší šířkové parametry než vozovka ulice K. Moora. S tím souvisí i zařazení ulice Žižkovy, která navazuje na ulici K. Moora, do režimu obytná zóna.

Obytné zóny, případně obytné ulice, podléhají zvláštnímu dopravnímu režimu. Jedním z jeho parametrů je výrazně omezená rychlost, maximálně 20 km/h. Na začátcích a koncích obytných zón se proto osazují zpomalovací prahy, které jsou fyzickými zklidňujícími prvky. Jelikož fakticky není možné přimět účastníky provozu dodržovat maximální rychlost, umisťují se tyto prahy několikrát za sebou v celém úseku ulice tak, aby bylo řidiči znemožněno překročení dovolené rychlosti.

Typování jednotlivých ulic a okrsků, vhodných jako obytné zóny nebo obytné ulice, závisí na mnoha faktorech: šířkové parametry vozovky, zastoupení chodníků pro pěší, kategorie místní komunikace, důležitost komunikace z hlediska dostupnosti té či které lokality, využití řešeného území z hlediska zastoupení podnikatelských, výrobních či jiných aktivit, bydlení, apod.

Z výše popsaných hledisek se ku příkladu nejeví jako vhodné vytvořit obytnou ulici z Barákovy ulice, neboť slouží jako nejvhodnější příjezd ke stávajícím řadovým garážím a v ulici je umístěna hasičská zbrojnice. Komunikace má navíc vyhovující šířkové parametry a dostatek prostoru pro umístění oddělených chodníků pro pěší. (Významným rysem režimu obytných zón je smíšený provoz, což znamená, že všichni uživatelé, tj. řidiči motorových vozidel, cyklisté, chodci, hrající si děti sdílejí společný dopravní prostor). Tento fakt je rozhodujícím kritériem pro výběr vhodných lokalit ke zřízení obytných zón a obytných ulic. Výběr dalších lokalit v Lázních Bělohradě vhodných ke zřízení obytných zón budeme ve spolupráci s městem v nejbližší době připravovat.

Miloslav Kučera - projektant
firma PRODIS Hradec Králové

Máme na zahradě studnu a chceme si nechat udělat rozbor vody, kde je možno si jej zadat?

Město Lázně Bělohrad si objednává rozbor vody u Zdravotního ústavu se sídlem v Hradci Králové. Adresa nejbližšího pracoviště je: Zdravotní ústav Hradec Králové, pobočka Jičín - laboratoře, Bolzánova 292, 506 01 Jičín, tel. 493 523 558

Rozbor v kráceném rozsahu dle vyhlášky 252/2004 Sb. stojí zhruba 1000 korun, rozbor v plném rozsahu dle vyhlášky přijde na 5000 - 6000 korun.

Existují i jiné možnosti, například soukromé laboratoře, kde může být cena jiná.

Hana Lánská
zaměstnanec MěÚ Lázně Bělohrad

Na Bělohradsku je často vidět černý čáp. Kde hnízdí?

Čáp černý nehnízdí přímo v bělohradské kotlině, ale v její blízkosti. Jeho výskyt je mapován v oblasti Hořicko -Ostroměřského chlumu, v okolí Pusté Proseče a v oblasti Sýkornice. Na rozdíl od svého bílého bratra nehnízdí na komínech a sloupech, ale v lese, kde staví hnízdo na velkých stromech. V naší oblasti jsou to především buky. Za dobrých podmínek, když hnízdo vydrží na jednom místě mnoho let, může mít váhu až jedné tuny. Bohužel vzhledem k intenzivnímu obhospodařování lesů často přesídluje a pak jsou hnízda menší. Čáp černý je velmi plachý a straní se lidí. Je to výhradně rybožravý pták, který si obživu hledá v menších, často lesních vodotečích. Ptáci jsou kroužkováni opticky čitelnými kroužky (např. dalekohledem), které zvyšují úspěšnost sledování na jejich tahové cestě. V minulosti byl pták z této oblasti viděn, mimo trasy tahu, například v Polsku.

MVDr. Vladimír Šoltys, Jičín





Autor: Pavel Šubr, foto: Jiří Bičiště

Starosta odpovídá

Dovoluji si Vás oslovit ohledně neohleduplných motorkářů jezdících po Horní Nové Vsi. Jsou to šílenci, kteří se tu na silnici projíždějí velkou rychlostí a ještě u toho blbnou. Nerada bych byla svědkem nějaké havárie při srážce s někým, kdo nestihne utéci až opět poletí. Je tu hodně starších občanů, maminek s kočárky a malých dětí, kteří se nemohou tak rychle uhnout. Děkuji předem za zprávu, jak toto hodláte řešit.

O problému jsem několikrát jednal s Policií ČR. Bohužel dle sdělení policie motorkářům překročení rychlosti bez změření radarem nikdo neprokáže, navíc auta Policie ČR (většinou Felície) jsou pomalejší než tito motorkáři a po sesednutí motorkáře z motocyklu už tento tvrdí, že neví, kdo na motocyklu jel. Podobný problém řeší policie už několik let v Hořicích, kde motorkáři jezdí nepřiměřenou rychlostí po okruhu závodu 300 zatáček Gustava Havla. O podobných problémech s motorkáři nyní v souvislosti s novým zákonem pravidelně informuje i celostátní tisk. Město bude od podzimu řešit přestupky v dopravě (nedodržování dopravního značení) spoluprací s městskou policií v Nové Pace, která bude využívat i radar. V současné době připravujeme veřejnoprávní smlouvu, kterou po schválení zastupitelstvy obou měst musí ještě schválit krajský úřad. Samozřejmě budeme využití městské policie z Nové Paky hradit z rozpočtu našeho města. Neukázněné motorkáře, kteří jsou občany našeho města, bych chtěl tímto také vyzvat, aby svého nebezpečného počínání zanechali.

Co budete dělat s pensionem Pardoubek, za který vám lázně nezaplatily a v katastrofálním stavu vám ho vrátily? Přitom jste prý měli peníze na jeho rekonstrukci!

Tuto fámu slyším dost často, řada občanů mě také upozornila, kdo ji po Bělohradě úmyslně šíří. Skutečnost je taková, že město prodalo pension Pardoubek firmě PURO KLIMA za částku 5 milionů Kč a tato částka byla v červnu městu zaplacena. Pension byl v takovém stavu, že už v loňském roce hrozilo jeho uzavření z hygienických důvodů a bez významné rekonstrukce (spíše úplné přestavby) stravovací i ubytovací části ho nebylo možné dále provozovat. Navíc řada ubytovaných v tomto pensionu mě následně navštívila a divila se, jak můžeme takto zanedbaný a hygienicky nevyhovující objekt vůbec provozovat. V roce 2002 jsme nechali objekt posoudit odborníky a zpracovat studii na jeho rekonstrukci. Při ní by bylo možné využít pouze zděné části a náklady byly odhadnuty na téměř 50 milionů Kč. Požádali jsme o dotaci z fondů EU (ta by činila maximálně cca 70 % nákladů, zbytek by šel z rozpočtu města), ale nebyli jsme úspěšní. Není tedy ani pravda, že jsme měli nějaké prostředky na rekonstrukci pensionu. O objekt (s pozemkem před pensionem ale bez rybníku) poté projevila zájem firma PURO KLIMA (hlavní akcionář lázní) a zastupitelstvo města po velkých diskusích prodej schválilo. Letos v zimě Česká lékařská komora prosazovala a ministerstvo zdravotnictví s panem ministrem Rathem připravilo výrazné omezení úhrad lázeňské péče ze strany zdravotních pojišťoven, které by prakticky znamenalo likvidaci menších lázní včetně Anenských slatinných lázní s dětskou léčebnou. Firma PURO KLIMA proto požádala o odklad splátky za pension Pardoubek do června (v té době již měla platit likvidační vyhláška českého lázeňství), což zastupitelstvo města schválilo (za současného zvýšení sankcí za případné nezaplacení kupní ceny). Jak jsem už uvedl v úvodu, částka pak byla v červnu zaplacena. V současné době převádí PURO KLIMA pension na Anenské slatinné lázně, které řeší stejný problém jako naše město v minulosti, tj. zda objekt kompletně zdemolovat či využít např. zděné části a objekt zrekonstruovat. V lázních rovněž rozhodují o budoucím využití celého prostoru před Pardoubkem (zda postavit pouze restauraci nebo i ubytovací část, řeší otázku parkoviště, atd.). Chápu, že lidem chybí příjemné posezení u Pardoubku s výhledem na panorama Brtve a Hůry, ale provozování restaurace bylo bohužel dále nemožné.

Nebylo by rozumnější postavit místo tenisové haly v Bělohradě koupaliště? Tenis hraje pár lidí a koupaliště by bylo pro všechny.

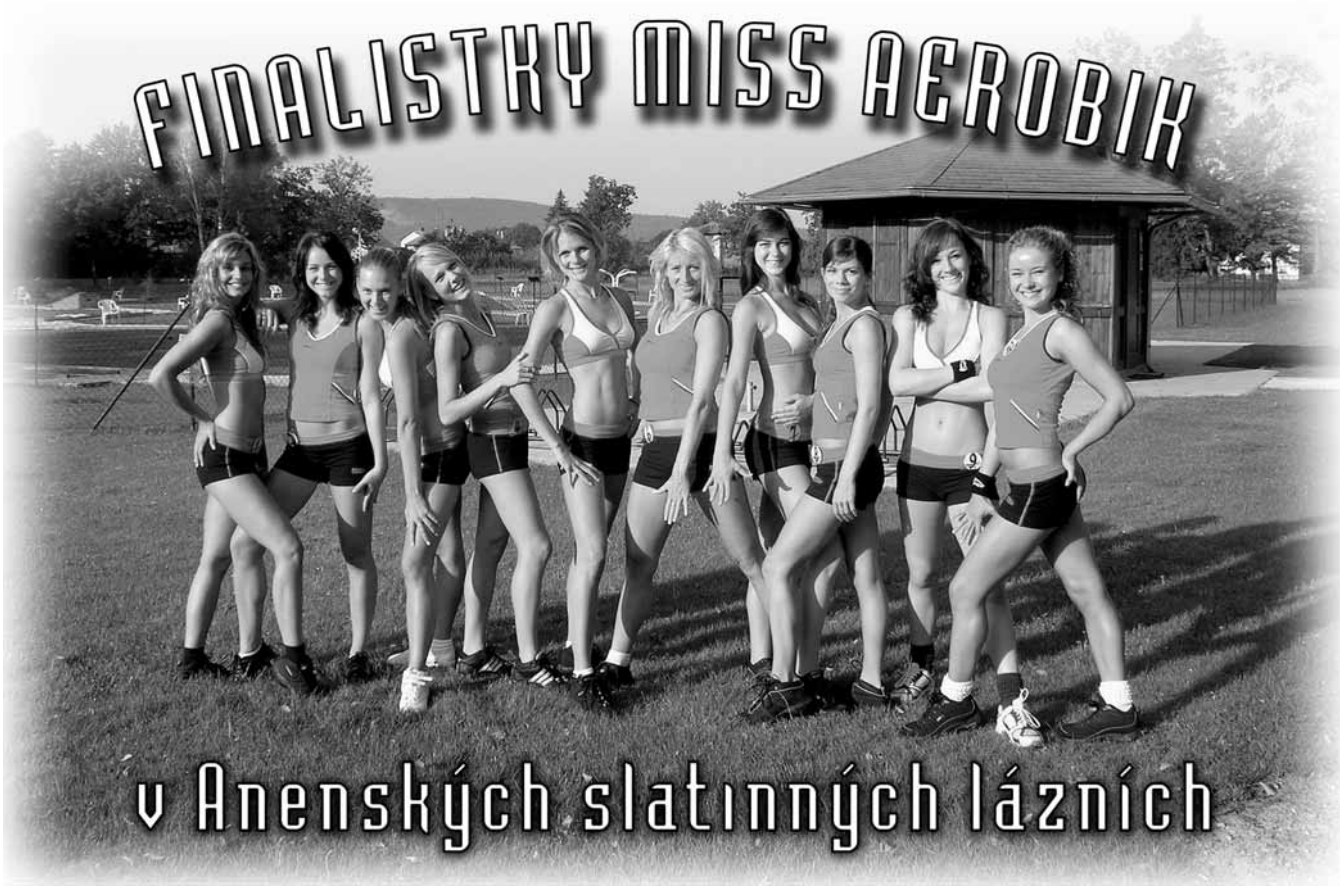
Ano, koupaliště v Bělohradě chybí a nové zastupitelstvo města by se mělo zaměřit na jeho vybudování. Koncem loňského roku ale poslanci při schvalování státního rozpočtu na rok 2006 uvolnili hodně prostředků na výstavbu venkovních sportovišť a sportovních hal. My jsme proto požádali o dotaci na sportoviště u školy a na výstavbu tenisové haly a na každou akci jsme obdrželi dotaci 15 milionů Kč. Se získanými 30 miliony Kč jsme se tak stali společně s Jičínem druhým nejúspěšnějším městem v Královéhradeckém kraji za Novým Bydžovem. Dotace je však přísně účelová a nelze ji použít na nic jiného. Takže není možné vybudovat místo tenisové haly např. koupaliště. Přitom na stavbu koupališť poslanci prostředky ze státního rozpočtu neuvolnili. Výstavba tenisové haly proběhne ve dvou etapách, letos to bude vlastní hala s jedním kurtem na tenis, veškeré inženýrské sítě a příjezdová komunikace, příští rok (pokud obdržíme další dotaci, o níž máme požádáno) herna na stolní tenis se 4 stoly a spojovací krček s posilovnou a sociálním zázemím. Sportovní hala jednak přispěje k dokončení celého sportovního areálu u Bažantnice, jednak umožní sportovní vyžití pro občany a návštěvníky města a okolí v zimních měsících, kdy nabídka pohybových aktivit je výrazně menší než v létě. Město v současné době zároveň připravuje změnu územního plánu, do něhož chce připravit lokalitu pro výstavbu koupaliště a zároveň zahájit práce na studii, která by výstavbu koupaliště ve městě řešila.

28. 8. 2006



Ze stavby tenisové haly.

FINALISTKY MISS AEROBIK v Anenských slatinných lázních



V Anenských slatinných lázních proběhla dvě soustředění finalistek 11. ročníku soutěže Miss aerobik České republiky 2006. Finále této soutěže se uskuteční 30. září v pražském Top hotelu.

„Jak se lázně staly pořadateli soustředění pro finalistky a co to pro lázně znamená“, jsem se zeptala místopředsedkyně představenstva MUDr. Jitky Ferbrové.

Byli jsme osloveni zástupci agentury CARE ALFA, která už 11 let tuto soutěž pořádá, zda bychom se nechtěli podílet na přípravě finalistek pro Miss aerobik 2006.

Protože zdravý pohyb, který s sebou přináší aerobik, je součástí prevence změn na pohybovém aparátu, řekli jsme si, že podpora těchto aktivit zapadá do naší strategie. Byla to také cesta, jak mediálně zviditelnit Anenské slatinné lázně a lázeňství jako takové.

Co to znamená mediálně zviditelnit lázně?

Během pobytu 10-ti finalistek se zde vystřídala řada známých osobností, kteřé spolupracují na soutěži. Pohybově děvčata připravoval tanečník Yemi A.D. a mistr světa ve sportovním aerobiku David Huf, konverzaci s nimi nacvičovali např. Lešek Semelka, Karel Štědrý a Petr Salava, společenské šaty s nimi zkoušela návrhářka Helena Bedrnová, režisér Jiří Adamec a Jana Nováková, která bude s Daliborem Gondíkem finále soutěže moderovat.



To znamená, že lázně detailně poznala řada zajímavých lidí, byl také natočen televizní spot pro kabelovou televizi a řada deníků zmiňovala soustředění na titulních stranách.

Jak se finalistkám a hostům v lázních líbilo?

Musím přiznat, že finalistky a realizátoři měli tak nabitý a fyzicky náročný program, že asi nestačili pořádně vnímat okolí. Procedury si děvčata vyzkoušela až při druhém soustředění. Hosté si naopak prohlédli lázně důkladněji a rýsují se i zajímavé možnosti další spolupráce.

Bude finále vysíláno v televizi a budou tam i záběry ze soustředění v lázních?

Na televizi Nova by se mělo finále vysílat v sobotu 7. října. Záběry z lázní tam určitě nebudou, ale já jsem byla pozvána do finálové poroty a lázně poskytnou víkendový pobyt výherci divácké soutěže. Výherce má být vylosován v průběhu finálové soutěže.

Rasulbad

Poslední měsíc je tento název parní lázně opakovaně skloňován v různých rozhovorech. Měli bychom vysvětlit, co je podstatou této procedury a co nám přináší. Jde o parní lázeň, která dosahuje maximální teploty 50°C a vlhkosti asi 80%. Po rychlé sprše vstoupíte do parní komory a pomalu na sebe nanášíte vrstvičku bahna z Mrtvého moře. Necháte bahno krátce působit a po dostatečném zvlhčení jím jemně masírujete celé tělo. Dosáhnete tím lepšího prokrvení kůže a vstřebání minerálních látek, zároveň však provádíte peeling a čistíte a stimulujete tím pokožku. Procedura je vhodná pro klienty s lupenkou vzhledem k minerálním látkám v bahně z Mrtvého moře. Doporučujeme asi 30-ti minutový pobyt 2-3 x týdně.

Renata Šiborová

Autorka: Lenka Vichnarová, foto: Václav Lejdar



Bohumilka a Kafebar zvou na dobrou kávu

Taky jste si představovali - když padl komunismus a vrátilo se tržní hospodářství - že bude Bělohrad vypadat za pár let po sametové revoluci podobně jako malá, útulná rakouská městečka? Okna budou ozdobená květinami, padajícími po zdech dolů a na náměstí a v lázeňské čtvrti budou lákat k posezení příjemné kavárny a cukrárny. Byla jsem pevně přesvědčená, že tomu tak bude. A hodně brzy. Věřila jsem, že drobní živnostníci rozšíří obchodní možnosti a nabídnou zejména chybějící služby ve městě. Částečně se to podařilo, ale pořád jsem z úst známých, lázeňských hostů i turistů slyšela: k posezení je toho v Bělohradě málo, chybí zejména kavárny, pizzerie a cukrárny.

Letošní léto jim i mně udělalo v tomto směru radost: v Bohumilce je krásná stylová kavárna, na Malém náměstí milý Kafebar. Pokud jste tam ještě nebyli, zajděte se podívat a ochutnejte některou z kavárenských specialit. Od počátku června využívají hosté také možnosti ubytování v novém hotelu U Kapra na náměstí K. V. Raise. Stylově a citlivě zařízený hotel nabízí zájemcům ubytování ve 12 pokojích s 27 lůžky. Všechny jsou vybaveny sociálním zařízením a televizí, u dvou pokojů je navíc zařízený kuchyňský kout, parkovat je možné ze zadní strany hotelu. *„Restauraci U Kapra bychom chtěli otevřít v říjnu,“* doplňuje informace majitel Petr Kapras.

Café a hotel Bohumilka



Bohumilka už byla skoro vším. Restaurací s nejlepší pověstí, kam bylo radost jít si sednout a poobědvat, i lokálem nevalné úrovně, kde tomu bylo naopak. Ztroskotal pokus o mexickou restauraci, nechytil se ani nápad s obsluhou nahoře bez. A v posledním období se zdálo, že prostor bude snad už napořád využíván jako sklad. V březnu 2005 koupil hotel podnikatel ze Dvora Králové Jan Bém. *„Základní ideou bylo vybudovat v přízemí hotelu stylovou kavárnu, kde se budou podávat velice kvalitní druhy káv, osvěžující koktejly a zmrzlinové poháry. Navázat by měla výroba pizzy, kterou bychom chtěli podávat v odděleném salonku s kapacitou 24 míst. Tam chodí na snídaně naši hosté, kteří jsou ubytováni v zrekonstruovaných pokojích, a nabízíme ho i zájemcům o uzavřená jednání,“* vysvětluje majitel.

Hotel Bohumilka má po kompletní rekonstrukci, která obnášela také výměnu stávajícího zařízení včetně ložního prádla, 11 pokojů s vlastním sociálním zařízením a TV se SAT. Ubytovaní hosté mají možnost parkovat v uzavřeném prostoru za hotelem. *„Kavárnu jsme otevřeli, možná v moc velké tichosti, 16. května. Ač je celý hotel včetně této kavárny nekuřácký, musím říci, že se najde i dost kuřáků, kteří to přivítali. Našli prostor, kam mohou zavítat se svými dětmi i vnuky, aniž by je obtěžoval kouř z cigaret. Kavárna má 40 míst, letní terasa 24 míst,“* představuje blíže kavárnu Jan Bém. Její specialitou a chloubou je podle něj velice kvalitní káva Extra virgin gourmet coffee - Viva coffee - DOLCE VITA pro ženy a BUENA VISTA pro muže. *„Jedná se o směs vybraných kávových zrn z celého světa, stoprocentní Arabicu bez příměsí Robusty. Ručím vám za to, že takovou delikatesu široko daleko nenajdete. Určitě ne náhodou se tyto kávy umístily na třetím a čtvrtém místě TOP 10 mezi českými kávami,“* láká milovníky kávy majitel Bohumilky. Musím potvrdit, že káva je skutečně výtečná, stejně jako domácí štrůdl, oříšková bábovka či zmrzlinové poháry. Ceny přijatelné - espreso s mlékem stojí 23 korun.

Bohumilka ale nabízí něco navíc - atmosféru prvorepublikových kaváren s možností přečíst si noviny či nahlédnout do odborných časopisů o bydlení nebo se zaposlouchat do náladové hudby. V kavárně se konají hudební poslechové večery začínajících mladých hudebníků, kteří hrají bez nároku na honorář. *„Budu rád, když mi čtenáři Listů doporučí další muzikanty, kteří si chtějí zahrát pro pohodu nás všech,“* uvádí Jan Bém.

Kafebar No. 109

„Chceme, aby se u nás cítili hosté jako doma,“ říkají dvě kamarádky Monika Benešová a Petra Bičišťová o Kafebaru, který otevřely na Malém náměstí. *„Přály jsme si spojit příjemné s užitečným, protože pracovat spolu byl, vzhledem k našemu přátelství, náš velký sen. Projekt jsme začaly společně s majitelem objektu uskutečňovat v říjnu 2005, otevřít se nám podařilo 30. dubna. Obě jsme toužily po kavárně, kde si budeme moct dát kvalitní kávu a v klidu posedět a právě takové prostředí v Lázních Bělohradě velmi chybělo,“* popisuje Petra Bičišťová. Hosty mohou nalákat nejen na dobrou kávu a příjemné, čisté a nekuřácké prostředí: nabízejí vedle mnoha dobrot také dětský koutek, který maminky velmi oceňují. V Kafebaru, který je otevřen denně kromě pondělí, v pátek a v sobotu dokonce až do 24 hodin, najde místo 27 hostů u stolů, 6 u baru a stejný počet u stolečků venku.



Na otázku, čím se liší Kafebar od ostatní konkurence ve městě, odpovídá Petra Bičišťová: *„Jsme jiní nabídkou jídla a hlavně prostředím. Nabízíme rychlé občerstvení, které si zájemci mohou odnést i s sebou, podáváme kávu, míchané alkoholické i nealkoholické koktejly, velký výběr salátů a zmrzlinových pohárů. Naší hlavní specialitou je ale káva. Máme k výběru skoro 30 druhů kávy, od klasické až přes kávy ochucené. Mezi nejoblíbenější patří frapé, klasické preso, ale také palačinky, lívance a mléčné koktejly.“*

O budoucnosti nechtějí Monika a Petra zatím moc mluvit. *„Máme spoustu nápadů a plánů, které bychom chtěly uskutečnit, ale ty jsou, jak se říká, zatím ještě ve hvězdách. Teď se chceme hlavně soustředit na to, aby se k nám zákazníci rádi vraceli,“* vysvětluje za obě Petra Bičišťová.

Sté výročí úmrtí malíře Václava Březiny



Václav Březina s rodinou

Při svých návštěvách Památníku Karla Václav Raise nikdy neopomenu chvíli postát před velkým obrazem, který je v čele malého sálu. Obraz má název „U potůčku na podzim“ a je dobře umístěn. Má prostor i světlo, takže se divák může pokochat nádhernou pestrostí barev podzimní krajiny se sluncem prozářenými stromy. Neubráníme se vzpomínce na mistra krajinné malby a prosluněných lesů Julia Mařáka. Mařák však není autorem tohoto obrazu. Maloval jej jeho nejstarší a také nejoblíbenější žák, **český malíř - krajinář, Václav Březina**. Stejně jako Mařák miloval i on nejvíce les a vodu. Lesní zasněné interiéry, nejobtížnější pro krajináře, byly Březinovým koníčkem. Maloval les v každé roční i denní době, za každého počasí. Svého učitele, o třicet let staršího profesora Mařáka, doslova zbožňoval. Za to mu byl Mařák vždy nakloněn a byl mu otcovským přítelem. V krajinné malbě dosáhl Březina tak vynikajících výsledků, že byl považován za Mařákova nástupce. Přesto se jeho jméno nestalo tak známým, jako jméno Mařákovo. Osud mu nedopřál delšího věku, zemřel ve čtyřiceti čtyřech letech. Kdo tedy byl Václav Březina?

Narodil se 15. září 1862 v Pátku nad Ohří, jako prvorozený syn řídícího učitele Jana Březiny a matky, roz. Josífkové z Nového Strašecí. Jeho otec Jan pocházel z Bělohradu - byl synem bělohradského starosty Václava Březiny a Anny, rozené Sehnalové.

Do školy začal chodit v Pátku nad Ohří. Již jako šestiletý projevoval zvláštní nadání ke kreslení a svými výtvory každého udivoval. Ve svém dalším vzdělávání pokračoval vždy v těch místech, kam byl jeho otec přeložen. V roce 1871 působil jeho otec jako řídící učitel v Černochově a potom v roce 1875 ve Slavětíně nad Ohří, odkud Václav chodil do měšťanské školy do Loun. Již tehdy miloval přírodu a ozývalo se v něm cítění pozdějšího krajináře. Učarovala mu řeka Ohře se svými v pozadí rozhozenými vrchy středohoří. Z této doby pochází celá řada jeho prvních náčrtků.

Roku 1876 vstupuje do první třídy akademického gymnazia v Praze. Z té doby pochází jeho první pokus o olejomalbu - Slavětín nad Ohří - pohled na otcovo působiště. Přes odpor rodičů si vymohl r. 1880 povolení ke vstupu na malířskou akademii v Praze. Protože však zde ještě nebyl zavedený krajinářský odbor, odešel proti vůli svých rodičů na vídeňskou akademii k profesoru Lichtenfelsovi. Byl však bez podpory, proto se živil tím, že pracoval půldenně v dílně dvorního divadelního malíře Kautského, který však zanedbával krajinářství pro malování dekorací. Ve Vídni Březina zažil hodně hladu, prvně tu však poznal svého budoucího mistra Julia Mařáka, kterému se tehdy rovněž valně nevedlo. V roce 1886 musel Březina pro nedostatek prostředků Vídeň opustit. Odjíždí domů a v roce 1887 se opět setkává v Praze s Mařákem. Mařák už v té době působil jako rektor na malířské akademii, kde zřídil specielní krajinářskou školu. Březina téhož roku u něho skládá zkoušky a Mařák jej přijal. Prvou malbou Březinovou v barvě za Mařáka byly dvě studie dřev, polena březová, dubová a buková a několik zátiší. Mezi prvními Březinovými spolužáky byl Antonín Slavíček, v druhém roce přibyli další významní malíři Kaván, Lebeda (skončil sebevraždou), Hudeček, Kalvoda a jiní - Březina byl jejich náčelníkem, „tátou“ školy.

Roku 1888 se stal Březina se spolužáky z prvních let na malířské akademii Maroldem a Špilarem spoluzakladatelem spolku výtvarníků „Mánes“.

Za pobytu na akademii se Březinovi nevedlo zle. Bydlel v Praze IV na Pohořelci u holiče Janovského, aby byl nablízku svého bratra Otokara, který ho podporoval a se kterým se dělil o stravu. Časem se prodal některý obraz, zvláště o žákovských výstavách s doporučením Mařákovým, časem byla některá práce reprodukována ve Zlaté Praze nebo ve Světozoru. To byly dobré časy. V roce 1890 maloval Březina pro jubilejní výstavu „Partii ze Strahovské zahrady“. Obraz byl zakoupen výstavní loterií. V roce 1891 odešel Březinův bratr z Prahy a tím Březina přišel o podporu ve stravování. Na akademii setrval celkem pět let, až do podzimu 1892, kdy odešel ke svým rodičům do Lenešic. Tam pracoval velmi pilně, vše po příkladu svého mistra, venku v přírodě. V té době vzniklo mnoho prací, které většinou na Lounsku a Slánsku prodal.

V roce 1893 byl Březina v Lázních Bělohradě. Jeho strýc Karel Březina tu stavěl Na Třetí straně lázeňský hotel Zátiší a Březinu požádal, aby vyzdobil budovu sgrafity. Za pobytu v Bělohradě a okolí

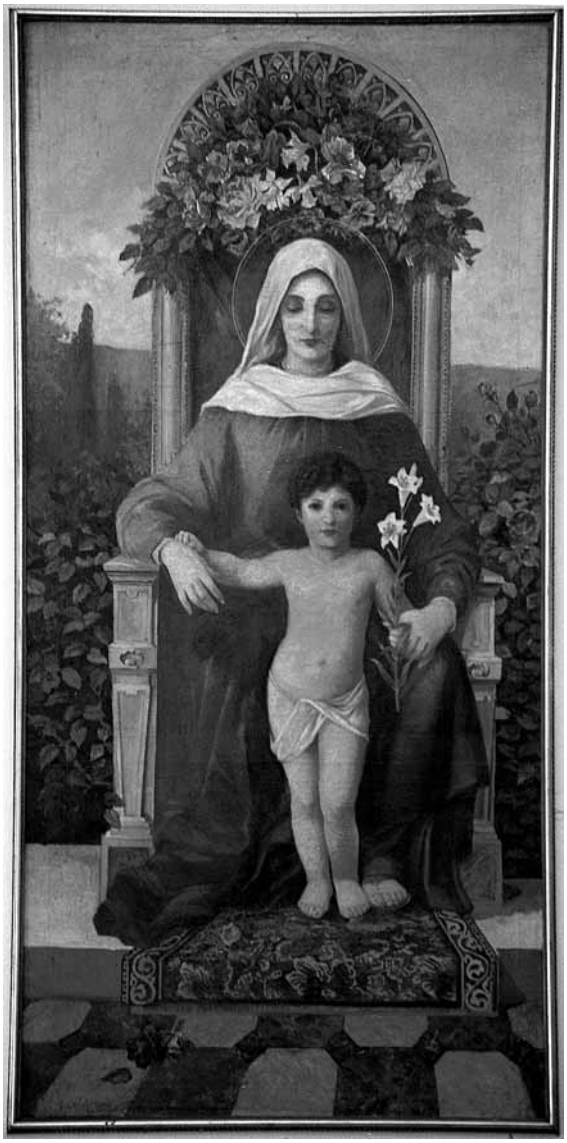


Foto: Václav Lejdar, Ladislav Stuchlík, archiv







pilně maloval - zejména v Bažantnici. Svá díla levně prodával, aby měl na útratu - nebyl nikdy při penězích. Asi po čtyřměsíčním pobytu v Bělohradě se vrátil do Lenešic. V následujících letech 1894, 1895 a 1896 podniká malířské toulky po Šumavě, Rudohoří, Krkonoších, po jihu Čech i po Moravě. Odchází také na Slovensko a vrací se vždy domů s hojnou kořistí uměleckou.

Ač byl v těchto letech mimo Prahu, zůstal stále ve styku se svým mistrem Mařákem, který mu poskytoval ještě po tři léta malý ateliér. Své práce posílal do Prahy, vystavoval v Rudolfinu.

V roce 1897 byl po celé léto v Novém Městě nad Metují a v okolí. Oženil se s Cecílií Vrabcovou z Újezda, tehdy literární učitelkou v Dobrušce. Oddáni byli zcela v tichosti 21. 11. 1897 v kostele sv. Petra v Praze. V té době ho požádal Mařák o pomoc při zvětšování a malování obrazů pro schodiště Národního muzea. Touto prací byl zaměstnán celé dny a ve volných chvílích kreslil ještě perem pro svého otce, který odcházel od 1. 1. 1898 do výslužby a stěhoval se do Bělohradu, všechny školy, v nichž 42 let působil.

V lednu 1898, když skončil svou práci u Mařáka, odstěhoval se do Náchoda, kde se chtěl trvale usadit. V tom roce se Březinům narodila dceruška Marie. Jeho žena po porodu těžce onemocněla a dlouho churavělo i jejich dítě. Manželům nastaly zlé časy. Jejich skrovné úspory pohltila nemoc a obrazů se prodalo velmi málo, neboť Březina byl v Náchodě dosud neznámý. Přestože často pracoval do úpadu, vzdor svým neutěšeným poměrům jeho umělecká tvorba za pobytu v Náchodě neutrpěla. Jeho díla, která v této době vznikala, překvapovala a jsou považována za nejlepší. Z Náchoda docházel do České Skalice, do Ratibořic a maloval ve stopách Babičky Boženy Němcové velký cyklus „Babiččino údolí“. Bylo to mnoho velmi zdařilých obrazů, jejichž počet není ani přesně znám - měly to být ilustrace k vydání Babičky, které hodlal vydat nakladatel Kočí.

V roce 1903 byl pozván příznivcem umění, vrchním radou Karlem Mertem, tehdy českým zemským poslancem, do Jindřichova Hradce, aby tam pořádal výstavu svých děl. Tuto výstavu navštívil francouzský kritik Wiliam Ritter, který právě dlel v Čechách. Ocenil Březinovy malby (zalíbil se mu zejména cyklus „Babiččino údolí“) a zaslal svůj pochvalný posudek do Paříže. Marcel Montaudon potom uveřejnil v předním francouzském časopisu Builetin de l'Art ancien et moderne článek o Březinovi a jeho díle. Potom si Březiny začaly více všímat i zdejší umělecké kruhy.

V roce 1905 byla v Lázních Bělohradě uspořádaná umělecká výstava, které se zúčastnilo více krajinářů, mezi nimi i Březina, Kalvoda, Kuba aj. Výstava byla velmi úspěšná a posudky na ni byly pochvalné. Za tohoto pobytu v Bělohradě maloval Březina v Bažantnici obraz Černé jezírko. Obraz se tak líbil, že byl o něj mnoha zájemci žádán. S trpkostí, jak sám říkal, jen aby vyhověl, maloval „jezírka“ mnohokrát.

Aby měl stálý měsíční příjem, zařídil si Březina v Mladé Boleslavi malířskou školu. Ačkoliv se jí pilně věnoval, pracoval ještě pilně pro sebe. Vznikl tak cyklus Čtvero ročních období: Jaro (kvetoucí jabloně), Léto (les ve sluneční záři), Podzim (zbarvený bukový les), Zima (zasněžený les se zvěří). Všechny obrazy byly reprodukovány. Z obrazů, které v té době vznikly, byla v Mladé Boleslavi uspořádaná výstava, která překvapovala jak provedením, tak i množstvím (61 obrazů).

Námaha se školou a přepínání sil prací mělo pro Březinu zhoubné následky. Již před mladoboleslavskou výstavou byl nemocen a postižen srdeční vadou, každá maličkost ho rozčilovala. Na radu lékaře se vzdal vší činnosti a odejel s rodinou do Jindřichova Hradce, aby se tam zotavil. Konal vycházky v přírodě, ale nemaloval. Namaloval jediný obraz „Dřevěný most“, který byl odborníky zvláště ceněn - bohužel bylo to jeho poslední dílo. Zemřel dne 8. září 1906 na srdeční mrtvici.

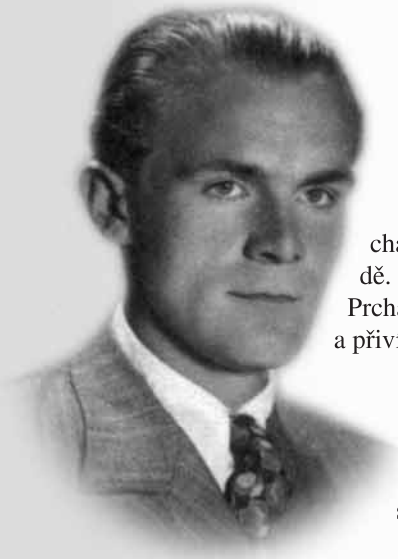
V Jindřichově Hradci mu byl vypraven 11. 9. 1906 skvělý pohřeb na nádraží. Zúčastnilo se ho v hojném počtu studentstvo i sokolové. Vlakem byla pak rakev s jeho ostatky převezena do Lázní Bělohradu, kde jeho matka ještě žila (+1920).

K věčnému spánku byl uložen na bělohradském hřbitově do rodinné hrobky ke svým prarodičům a otci u postranního vchodu do kostela. V pozdějších letech však byla rakev s jeho ostatky znovu převezena do Prahy a uložena na vyšehradském hřbitově vedle jeho milovaného učitele, profesora Julia Mařáka. Patřili k sobě za svého života, patří k sobě i po smrti. Oba byli skromní, oba milovali vášnivě přírodu, dovedli v ní číst a s ní cítit. Ze zachované korespondence lze vyčíst, že z jeho spolužáků mu byl nejupřímnějším přítelem Antonín Slavíček.

U postranního vchodu, kam byl Březina původně pochován, zůstala na něho krásná památka. V červenci roku 1899 zemřel v Lázních Bělohradě po dlouhé nemoci Březinův otec Jan. Václav ho pečlivě ošetřoval, neboť matka již k tomu sama nestačila. Z vděčnosti na paměť otcovu daroval pak do bělohradského kostela obraz madony, visí tam dodnes nad postranním vchodem.



Kolekce Březinových obrazů z Památníku K. V. Raise



Radovan Lukavský

Melodický hlas a krásná kultivovaná čeština Radovana Lukavského uchvacují posluchače vždy znovu, hluboký zážitek z jeho uměleckého přednesu nám byl dopřán i v Bělohradě. O lásce a obdivu k tomuto „knížeti českých herců“, jak ho výstižně uvedl pan Zdeněk Prchal, svědčí to, že při jeho vstupu na jeviště všichni v přeplněném sále s úctou povstali a přivítali ho dlouhotrvajícím potleskem.

Radovan Lukavský hraje víc než 40 let v Národním divadle, učil herectví na pražské konzervatoři. Své univerzitní vzdělání uplatňuje na režijní katedře FAMU, kde učí budoucí režiséry „práci herce“ a „o práci s hercem“. O kultuře mluveného slova přednášel i na filozofické fakultě a na teologických fakultách v Praze, v Brně i v Olomouci. I přes své pracovní vytížení ochotně odpověděl na mé otázky:

Kníže českých herců

Znám vás jako člověka čestného, spravedlivého, jedním slovem dobrého. Vybíral jste si role, odmítl jste někdy hrát něco, v čem byste musel slevit ze svých mravních zásad?



V Králi Šumavy jako vrchní strážmistr Kot (1959)

Role, které neodpovídaly mému přesvědčení, jsem vždycky prostě odmítl. O žádné nabídce jsem nejednal dřív, dokud jsem nedostal k přečtení příslušný scénář. A pak jsem řekl „ano“, nebo jsem se omluvil, že pozvání přijmout nemohu. Jednou se mě pak režisér zeptal, proč to nemohu hrát? Řekl jsem mu: „Protože moje maminka, kdyby mě slyšela říkat texty té role, by se obracela v hrobě.“ Časem pak byl můj postoj k nabídkám natolik znám, že třeba volali mé ženě z televize, jaké pozvání pro mne právě mají, text že samozřejmě pošlou, a dodali: „A řekněte panu Lukavskému, tohle že může vzít, není tam nic, co by mu vadilo.“ Tu a tam mi ovšem nabídli - zřejmě schválně - roli, která mi evidentně vadit bude; třeba roli namyšleného kardinála, který jedná bez jakýchkoliv mravních zábran. „Řekněte panu režisérovi“ - zavolal jsem do štábu - „že jistě ví, proč mi tu roli nabízí, i proč ji nehodlám hrát.“ No a pak z toho byly třeba i hlasité řeči plné podivu, proč to nechci hrát? - když přece ideologicky je tam vše v nejlepším pořádku.



Foto: Václav Lejdar, archiv Radovana Lukavského

Jak hodnotíte současnou jazykovou kulturu v rozhlase a televizi? Co říkáte vysílání rozhovorů, v nichž se za každou větou nastavuje ééé - ?

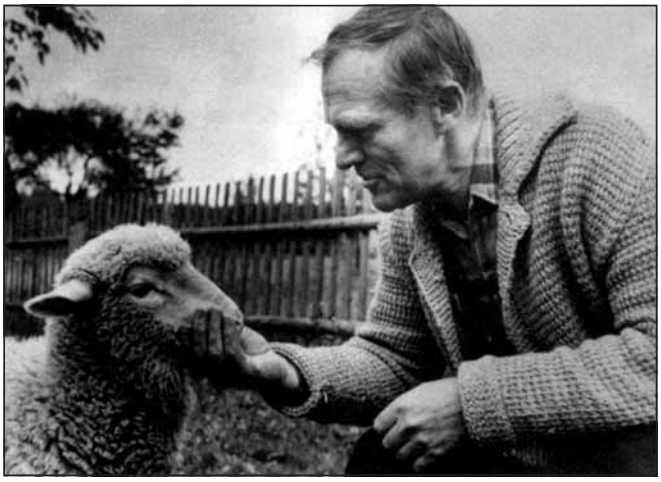
Nepokládám se za hodnotitele. Ale už před lety jsem upozorňoval na to, že smyslem veškeré kultury je vzdělání, zušlechťování, ale že to, co se dnes v oblasti kultury většinou děje, je spíš barbarizace - a týká se to i jazykové úrovně. Proto jsem na FAMU tehdy zahájil přednášku „Kultura mluveného slova“, přístupnou studentům všech kateder - a přišli i studenti z filozofické fakulty, dokonce i z divadelní. To „ééé—-“ v slovním projevu je spíš individuální vadou. Jednou - kdysi - jsem z magnetofonové nahrávky slavnostní řeči jednoho velkého politika vystříhal všechna jeho „ééé“ a sestavil z nich slovní projev, který pak zněl: „Éeee éee éé ééé éé é...“ atd. Pouštěl jsem to ovšem jen přátelům.

Kdo byl pro vás vzorem krásné řeči a literatury, od koho vy jste se učil?

Mými učiteli už na konzervatoři byli Jiří Plachý a Anna Iblová - oba nás učili recitaci a samozřejmě i péči o mluvené slovo. S oběma jsem se později setkal jako kolega na jevišti Vinohradského divadla. A pak jako člen Národního divadla jsem se ocitl mezi Mistry mluveného slova, jako byl Zdeněk Štěpánek, Karel Höger, Olga Scheinpflugová, Vlasta Fabiánová a řada dalších. Někdy jsem si je šel poslechnout třeba až z první galerie - a nejen že jim všem bylo rozumět - ale - byla to prostě hudba slov.

Čím je vám K. V. Rais blízký, že jste tak procítěně a tak krásně přednesl jeho texty? Které jeho dílo máte nejraději a proč?

To, jak se mi podaří přečíst něčí texty, záleží především na těch textech - a z nich - a z toho, o čem a jak vypovídají, se rodí i vztah k jejich autorovi. Na Vysočině mě zaujal zejména Raisův Západ, svou hloubkou pohledu na skutečnost a osobitou jedinečností úhlu tohoto pohledu: takhle ji snad ještě nikdo neviděl a svým čtenářům tak nepřiblížil. Svědčila o tom i atmosféra v sále plném posluchačů v Kameničkách, kde jsem poprvé četl výběr textů z tohoto románu. A tak tomu bylo při reprízách v dalších obcích na Vysočině.



Se vším se musí mluvit

Jak hodnotíte, pane profesore, svůj krátký pobyt v Bělohradě, jak na vás zapůsobili lidé, s nimiž jste se tu setkal?

Celou akci v Bělohradě jsem pokládal za velmi záslužnou, proto jsem i přijal pozvání, a po té krátké, ale velmi hutné zkušenosti jsem za ně i rád poděkoval. I za samo setkání s tolika sympatickými lidmi, kteří se obětavě věnují organizaci a provozu takové cílevědomé a nepochybně smysluplné a společensky vysoce hodnotné kulturní akce.

Naslouchal jste pozorně Bělohradskému ženskému sboru...

Velmi si vážím každého, kdo je ochoten věnovat svůj volný čas jakékoli službě krásnému umění - a tedy i ženskému sboru. Ten bělohradský nepochybně zaujal a potěšil své posluchače. Vždycky si při takové příležitosti připomenu starou moudrost, že každé setkání s krásou zušlechťuje, kultivuje, a tak i sborový zpěv vyvolává v lidech nejen okamžité potěšení z poslechu, ale bezděčně posiluje i jejich vztah ke kulturním hodnotám. Proto je tím záslužnější činnost takového ženského pěveckého sboru, jaký jsme slyšeli v Bělohradě.

Váš život, i při náročnosti vyčerpávajícího povolání, se odvíjel v neustálém kontaktu s krásným uměním. Zeptám se vás slovy Boženy Němcové - jste šťastný člověk?

Jsem šťasten, že vám mohu, zejména v této krásné chvíli prázdninového pobytu na naší chalupě na Vysočině, říci: ano, podle toho, jak se cítím, jsem - jsem šťasten... a zvážím-li při tom celý svůj života běh, díky Bohu - jsem šťastný člověk.

A právě toho osobního štěstí a radosti z bohatě naplněného života vám přeji co nejvíc, milý pane profesore, k tomu stálé a pevné zdraví. Děkuji vám za krásu slova a hereckého umění, kterým nás tolik obohacujete. A přeji vám hodně vděčných diváků a posluchačů, kteří vás mají tak rádi jako my v Bělohradě!

Děkuji za rozhovor.



Historie bělohradského sokola

Na první list pamětní knihy bělohradské sokolské jednoty napsal K. V. R., čestný člen její, dne 7. září 1913 tyto verše:

Kdo čísti budeš knihy této řádky,
buď pozdraven a tiskneme ti dlaň!
Snah mnohých je tu pouze nárys krátký,
však v duši tvojí celý život vzplaň!

My začali slabí, ale s vírou v hrudi,
že nadšení, kde s prací pospolu,
vždy nové řady stejně jaré vzbudí,
jež výše vznesou prapor Sokolů.

A rostli jsme, ne počtem jen, i snahou,
jež s láskou čistou hory přenáší
a vždy jen vidí domovinu drahou
a její národ, v světě nejdražší.

Když pak ti první klesnou v práci, v boji,
kéž odnášejí s sebou vědomí,
že řady mladých dále pevně stojí
a zápal jejich nic už nezlomí.

Že vznášet budou prapor rudobílý,
jak my ho nesli v dobách dobrých, zlých,
až vítězství se k řadám našim schýlí
a národ vládcem bude věcí svých…

V Bělohradě, 7. září 1913

Na začátku letošních prázdnin vyvrcholil v Praze XIV. všesokolský slet představením hromadných skladeb. I z našeho města bylo přítomno 17 cvičenců.

Jak vznikla tradice hromadných cvičení, sportovního zápolení pod značkou Sokola? Není již pamětníků, ale jsou tu kroniky, časopisy, vzpomínky následníků.

Seriál několika článků přiblíží čtenářům počátky a činnost Sokolů v našem městě.

S odkazem na kroniku bělohradského Sokola a na několik dokumentů, ve kterých je tato poměrně rozsáhlá historie vepsána, vracíme se zhruba o 118 let zpět, do roku 1888, kdy byl v Bělohradě Sokol založen.

Městečko Bělohrad mělo v té době kolem 1000 obyvatel a první pokusy o založení Sokola se většinou setkávaly s nedůvěrou zejména u starších obyvatel.

Nadšenci pro sokolskou myšlenku Miroslava Tyrše, Jindřicha Fügnera a Josefa Scheinera se však nenechali odradit. Kolem Josefa Špringra, který byl v té době již členem sokolské jednoty v Nové Pace, se sešla skupina lidí, kteří o založení vlastní sokolské jednoty v Bělohradě začali usilovat. Snaha zakladatelů Sokola byla přivést pro společenský život v našem městě jiné prvky, upevnit národní sebevědomí a utužovat tělo.



Sokolské cvičiště na dnešním Jiráskově nábřeží

Pro propagaci Sokola měly v té době mimořádný význam i výlety a vycházky po českém venkově, které pořádaly sokolské jednoty, a které byly chápány i jako národní manifestace. Tyto výlety se staly pro Sokoly tradicí i v dalším období. Ve svých vzpomínkách o nich píše bývalý kronikář bělohradský Václav Pech:

„Na výlety sokolské jsem chodil jako kluk, a to ve funkci nosiče pláštěnek či haveloků. Vždyť v řadě Sokolů pochodoval můj nejstarší bratr František. Tehdy Sokol hodně dělal výlety do okolních měst, jako do Pecky, Miletína a i do obcí venkovských. Chodilo se s praporem. Křepost pochodům dávala trubka a také rachocení na malý bubínek. Tyto pochody do okolí měly mít asi ráz propagační a také ovšem zábavní. Sokolové v krojích byli všude rádi viděni. Bylo to něco nového u nás. Na tělocvik se totiž hledělo div ne jako na komedianství a červená košile dráždila mnohé copaře a zpátečníky. Na výletech se hodně zpívalo (Šestého července, Hej, vzhůru, pestrý Sokole, Měla jsem malého Sokolíka) a jiné. Starosta Sokola a rovněž praporečník nosili přes kabátec ještě bíločervenou šerpu. Kroj byl starého střihu, široké nohavice, vysoké holeně, u krku k červené košili vysoké tuhé límce, u čapky pera ležící. Nu, a já jsem tedy se Sokoly chodil, vše se mně



Sokolové na školní zahradě



líbilo, kroj i písně, a za tu úsluhu nošení plášťů dostal jsem láhev limonády nebo rohlík či jiný mls.“

V září roku 1887 byl z Bělohradu uspořádán první výlet do Horní Nové Vsi za účasti jednot z Hořic, Jičína a Lomnice nad Popelkou. Tato zdařilá akce posílila zájem veřejnosti a zabezpečila i finanční základ pro založení budoucí jednoty Sokola.

Dne 21. ledna 1888 byly schváleny stanovy nové jednoty, dne 13. února téhož roku se za účasti 23 členů konala ustavující valná hromada a Sokol v Bělohradě byl založen.

Prvním starostou Sokola byl zvolen Vilém Kolář, místostarostou Jan Mohr, náčelníkem Josef Císař, místonáčelníkem Josef Špringr. Dalšími členy výboru byli Antonín Mejvald, Jan Hrnčíř, Josef Urban, Václav Laušman, Josef Kalaš, Antonín Bekr, Jan Erban, František Groha, Josef Likovský, Josef Svatoň, Jindřich Mencl a Josef Janoušek.

Cvičení se konala nejprve na zahradě Viléma Koláře, u pí. Erlebachové, později v zemské hospodě, v Lázeňském hotelu a v tzv. Vinopalně. Kromě cvičení na nářadí (první byla zakoupena bradla a hrazda) podnikali Sokolové vycházky, účastnili se župních sletů a místních cvičení.

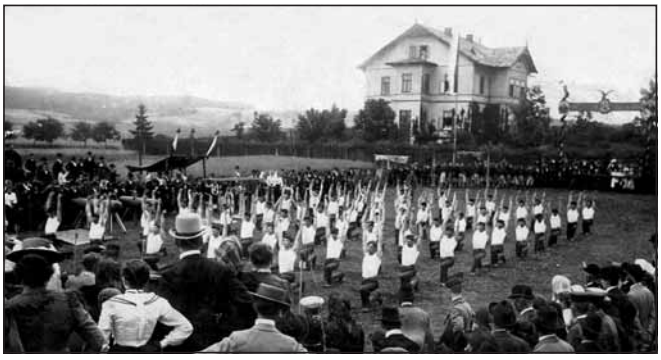
Ve funkci starosty Sokola se vždy po dvou letech vystřídali František Flum, PhMr. František Černoch, Antonín Bím, Václav Libich a Josef Pech.

V roce 1901 byly poblíž Zátiší zakoupeny pozemky na vybudování cvičiště, na něž zapůjčila peníze Občanská záložna.

Sokolská činnost získávala na oblibě. Bylo přijato 42 nových členů, z nichž zejména Karel Knejfl, Václav Blíma, Josef Pech, Josef Šulc i jiní se stali vzpruhou činnosti jednoty. V r. 1902 bylo zavedeno samostatné cvičení dorostu, rok poté vzbudilo pozornost cvičení 15ti Sokolek ze Dvora Králové. Bělohradské ženy zahájily cvičení 2. prosince 1907 pod vedením náčelníka Karla Knejfla. V roce 1910 zahájili cvičení žáci.

K 20. výročí založení Sokola zaslal K. V. Rais osobní dopis s věnováním a verši. O rok později v roce 1909 u příležitosti svých 50. narozenin byl jmenován čestným členem jednoty Sokola.

V té době měl Sokol za cíl pouze ozdravění tělesné, ale podporoval též osvětovou činnost. Po založení cvičitelské knihovny přibyla pro členy knihovna vzdělávací. V roce 1912 měla sokolská knihovna 368 svazků a 549 výpůjček. Osvěta byla rozšířena o řadu přednášek, byl založen pěvecký kroužek, ročně bylo konáno několik společenských zábav a řada výletů. Funkci vzdělávatelů zastávali v té době Václav Libich a Bohuslav Hrnčíř. U příležitosti 25. výročí založení jednoty Sokola se konala dne 6. července 1913 valná hromada, na níž byl zvolen sedmičlenný výbor, který by řešil otázku vybudování vlastní tělocvičny. Vyvrcholením čtyřletých příprav a usilovného snažení byly Všesokolské slety, kterým vždy předcházela veřejná cvičení s průvody. Při konání místních cvičení byl dáván základ k ustavování nových sokolských jednot: v roce 1891 v Pecce, r. 1895 v Lánech, r. 1911 v Šárovcově Lhotě, dále pak v Mlázovicích a Lukavci.



Cvičiště na Zátiší

Všesokolské slety konané v Praze nejprve na Letné, teprve později na Strahově, se staly pro mnohé cvičence nezapomenutelným zážitkem. I na ně vzpomíná Václav Pech:

„A přišel rok 1907. Bylo mně dvacet let. Toho roku se konal v červenci V. Všesokolský slet a já se chystal také. Pilně se cvičila prostná a čím více se blížil den odjezdu do Prahy, tím více bylo radostného napětí. Vždyť pojedu poprvé do Prahy, o které jsem tolik četl a slyšel. Na ten slet jelo v kroji 43 bratří a 22 bratři cvičili. A mezi těmi dvaadvaceti jsme byli čtyři bratři, rodní Pechovi: František, Josef, Bartoloměj a já. Já už měl kroj, který jsem dostal od jednoty darem.

Konečně přišel den, kdy jsme nasedli do vlaku a jeli do Prahy. Byl pravý žárný červencový den. Kolem mne ve voze hovor, smích a nálada, jako bychom jeli na svatbu. Já počítal stanice, obzíral kraj a zrající obilí a dusot kol jako by pro mne skandoval: Praha, Praha, Praha. Upozorněn v pozdních hodinách odpoledních, že se blížím ku Praze, tím více jsem přitiskl svou rozpálenou hlavu k tabuli okna a od Počernic jsem se díval, uvidím-li Prahu. Až tu nad Vysočany v oparu slunečního zamžení jsem viděl v dáli tyčiti se k oblakům věže našeho Sionu - sv. Vít a Hradčany!“



Sokolové na nádraží

Stalo se před 50 lety

Bělohradská kronika říká, že počasí roku 1956 bylo rozmarné a spíše nepříznivé. Silné mrazy na počátku roku, často až třicetistupňové, uškodily ovocným stromům a způsobily, že jarní polní práce se opozdily. V létě často pršelo, což ztěžovalo sklizeň sena a veškeré úrody. Předčasné říjnové mrazíky také škodily - v zahradách ovoci, na polích cukrovce. Následovalo deštivé, větrné a studené počasí. Vánoce však byly pod sněhem.

V únoru roku 1956 zemřela bělohradská občanka Barbora Pokorná, bývalá zemědělská dělnice, která v prosinci předcházejícího roku oslavila stoleté narozeniny.

V červnu ve věku 77 let zemřel dlouholetý bělohradský farář děkan František Nosek. Narodil se na Vřesníku a od roku 1909 působil 47 let na zdejší farnosti. Zpočátku jako kaplan, později jako farář. Byl pochován do rodinného hrobu na Byšičkách.

Na jaře roku 1956 se v okolí Bělohradu uskutečnily geologické vrty. Za východem z Bažantnice směrem na Byšičky přitom vytryskl silný pramen železité kyselky, který byl vzápětí uzavřen. Další silný zdroj vody byl objeven na černé louce směrem k Lánům. Pramen tu vrhal až 35 litrů pitné vody za vteřinu.

Ministerstvo kultury rozhodlo, že Kamenná Hůra s rozlohou 17 ha, která se zvedá nad Bělohradem, se stává státní přírodní rezervací.

Před padesáti lety si Bělohrad pochopitelně připomněl, že od úmrtí jeho rodáka a spisovatele K. V. Raise uplynulo 30 let. Ve Fričově muzeu byla s pomocí Památníku národního písemnictví uspořádána výstava o jeho životě a tvorbě. Zahájení výstavy, které se konalo 16. června, se zúčastnila spisovatelova dcera paní Marie Míšková - Raisová, Následující den na slavnostním pořadu mimo jiné zazněly Raisovy a Malátovy Bělohradské zvony v podání místního pěveckého spolku Malát. Na významného rodáka se však pouze nevzpomínalo. Po celý rok probíhalo jednání o tom, že by se z bývalé oranžerie v zahradě bělohradského zámku mohl vytvořit Památník K. V. Raise, což se o tři roky později, v roce stého výročí Raisova narození, opravdu uskutečnilo.

Do Lázní Bělohradu v roce 1956 zavítalo dvanáct divadelních souborů. Připomeňme si ty, které čerpaly z Raisova díla. Jedenáctiletá střední škola z Nové Paky pod vedením prof. Jaroslava Machytky předvedla zdramatizovanou Raisovu povídku Konec života. Divadelní soubor z Lomnice nad Popelkou měl velký úspěch s představením Zapadlí vlastenci. A v srpnu se na jevišti v Lázeňském hotelu představili bělohradští divadelníci, kteří se v té době vrátili k dřívějšímu názvu Raisovo ochotnické divadlo. Vystoupili s hrou Pantáta Bezoušek. Raisův příběh zdramatizovala členka souboru Zdeňka Brožová, režii měl zkušený Václav Babka a postavu hlavního hrdiny dobře zahrál V. Turek. Dvě představení divákům nestačila, a tak se v prosinci Pantáta hrál ještě dvakrát.

Na počátku roku 1956 byl v Lázních Bělohradě jediný televizor (majitelem byl Stanislav Farský). Během roku jejich počet vzrostl na 17 přijímačů.



Snímek z představení Pantáta Bezoušek, které před padesáti lety zdramatizovalo a sehrálo Raisovo ochotnické divadlo

Tajuplné HISTORKY bělohradské

Dne 22. června 1945 na neděli šestou po Sv. duchu bylo celý den slunce pod mrakem, ale vzduch velmi dušný a parný, takže pot z člověka se linul. K večeru o devíti hodinách při větru poledno-západním začalo mírně a povlovně pršeti, poznenáhlu bouřka huhlati, až o půl desáté od západu se shrnuvše, valné deště s hromobitím způsobila. Vichrování



k straně poledno-východní bylo ustavičné a okolo desáté udeřil hrom do chalupy v Dolní Nové Vsi Nr. 18 vjev komínem dolů a zabiv domácí hospodyni, vdovu Annu Buřilovou, pod komínem housata krmící. Zůstala na místě mrtva a snad svou neopatrností smrtí tou zahynula. Neboť měla dveře u síně zrovna proti komínu otevřené, i dveře u sednice, a tak látka električná průvanem přitažená komínem sjela, tu sedící hospodyni umrtvila, zeď a veřeji levou prorazila, křesadlo ze stěny vytrhla, kus podlahy odervala a tři okna roztloukvši, dětem pak na posteli ležícím nic neuškodivši ven vyjela. Dítě na posteli ležící mělo pod hlavou v šátku zaobalenou placku, tu i s šátkem ven blesk vyhodiv, dítě bez úrazu pominul.

(Tuto zprávu zapsal farář František Petera a 25. červa 1845 ji poslal do Prahy redakci České včely. Další záznamy říkají, že zprávu otiskly i Pražské noviny.)

14. června 1847 před 4. hod. ranní byla na obloze stříbrná pružina. Lidé na ni s hrůzou zírali a říkali: „Metla boží!“ Pak se ozval temný rachot, jako když někdo na trakaři po kamení prázdnou truhlu veze. Lidé tvrdili, že to byl ohnivý drak a prorokovali, že nastane mor. Byl to však meteor.

(Zapsal František Petera)

(A co UFO? Nebylo to UFO? - poznámka současníka)

V POUTECH A ŽELEZECH



Dobová rytina „Práce v zemědělství“ (převzato)

Kde kdo zná rčení: „Dopadli jak sedláci u Chlumce!“ Někteří jej dokonce správně přiřadí k r. 1775, kdy tehdy vzbouření východočeští sedláci byli nakonec vojskem u Chlumce nad Cidlinou poraženi a zahnáni do rybníka. Již málo kdo se rozpomene na v dějepise probírané a svým rozsahem daleko mohutnější selské bouře z r. 1680, které se tehdy vzedmuly na celém území Čech - však nikoho ani nenapadne, že rebelie proběhla i u nás na bělohradském panství a že dokonce známe i její původce.

O co vlastně šlo? Po třicetileté válce se značně snížil počet poddaných, kteří byli násilně obraceni na víru katolickou. Těmto zbylým k tomu navíc vrchnost ještě bezohledně nařizovala nehorázné robotní povinnosti, což vedlo k odporu. Nejprve docházely ke dvoru císaře Leopolda I., který tehdy ze strachu před morovou epidemií sídlil v Praze, četné petice, a když ani on selskému lidu nepomohl, ale naopak v březnu potvrdil jen práva vrchností vůči poddaným, došlo k živelným projevům nevole. Docházelo k úplnému odmítání roboty a tvořily se ozbrojené houfce vesničanů i obyvatel poddaných měst.

Za této situace byl Bělohrad - tehdejší dva díly Nové Vsi - stále jen řídce osídlenou vesnicí s usedlostmi v řadě za sebou pouze po pravém, vyšším a nezátopovém břehu Javorky. Z dnešního města stála na místě zámku pouze malá tvrz obývaná tehdejší vrchností, hrabaty Alžbětou a Vilémem Bertholdem z Valdštejna a těsně u ní k západu byl panský, tzv. Bělohradský dvůr, v jehož pozdějších budovách dnes je sauna a Brázda prodává koberce. Pak již byla jen a jen pole. Na jih od tvrzi byl v řadě za sebou pivovar, škola, fara a tehdejší dřevěný kostel s hřbitovem. Následoval bělohradský mlýn, který tehdy u Javorky v místech poblíž současného domu čp. 90 stával, a několik selských usedlostí postavených vedle silnice na Hořice. Potom byl již jen Dolení dvůr. V místech dnešního velkého náměstí stál snad jeden, možná dva dřevěné panské domy tam, kde dnes je Spořitelna a Lázeňský hotel a dva domy na místě vůbec první bělohradské pošty čp. 13 a současné pošty hned vedle. Byl to dům Grofových a Rutterových čp. 14. Existoval i dům sklenáře Fetra na místě dnešní samoobsluhy a to bylo vše. Směrem k severu zástavba začínala chalupou Matěje Štumela (dnešní P. N. Ves čp. 1 manželů Huškových), za níž byly další usedlosti v řadě vedle silnice nahoru na Německý kopec, kde byl Kopecký panský dvůr, a až na konec H. N. Vsi. Odtud dále přes les vedla cesta přes Křížovku a Uhlíře na N. Paku. Dole u řeky potom byl jen hornoveský mlýn, zvaný Kartouzský po bývalých majitelích kartuziánech a na levém, ještě vysokém břehu na H. N. Vsi bylo též několik chalup. Jinak po zbylém levém břehu Javorky byla jen pole a pastviny. Tak asi vypadal tehdejší Bělohrad.

Hrabě z Valdštejna se asi od jiných vrchností nelišil, neboť i on potřeboval peníze. Zrovna začal stavět nové domy v centru zamýšleného městečka, v plánu měl výstavbu nového kostela a zámku a tak i on jistě robotu navíc nařizoval a bezohledně vymáhal. Není se tedy čemu divit, že i na jeho panství na jaře r. 1680 došlo k rebelii, do jejíhož čela se zřejmě nejaktivněji postavil asi pětadvacetiletý chalupník Ondřej Weikert z hornojavořské chalupy dnešního čp. 1, kde ještě dnes čtyřiaosmdesátiletý Augustin Plecháč provozuje své malé zahradnictví. Ten byl zrovna asi půl roku ženatý a manželka Dorota, roz. Erbanová, byla již od března těhotná. Druhým z vůdců byl asi o něco starší, ženatý a bezdětný Jakub Vlach z Hřídelce a posledním z vůdců byl tehdy již sedmačtyřicetiletý Daniel Šourek. To byl sedlák na usedlosti dnešního čp. 47 ve Svatojánském Újezdě (dnes dům Kuželových), který měl děti z prvního manželství již odrostlé. Daniel vyšel z vůbec největšího újezdeckého statku, neboť jeho otec Jan tehdy držel statek současného čp. 3 o 28 ha. Byl to jeden z mála tak velkých statků na celém tehdejším panství. Daniel se přátelil s Vlachovými z Hřídelce, dokonce byli spřízněni, neboť jeho dcera Alžběta se v r. 1680 provdala za Václava Vlacha, mladšího bratra spoludelikventa Jakuba a i on se předchozího roku jako vdovec podruhé oženil s vdovou Margaretou Tatyrkovou z N. Vsi.

Co se za povstání na panství dělo a jak se vzbouření sedláci chovali, o tom se žádné zprávy nedochovaly. Snad tak jako jinde, pouze nerobotovali. Nevíme ani jak naše rebelie skončila, ale proti vzbouřencům v západních Čechách zasáhli kyrysníci pod vedením generála Kryštofa Viléma Haranta z Polžic (potomka pána na Pecce, popraveného v roce 1621 na Staroměstském náměstí) a povstání potlačili. U nás asi vojsko nezasahovalo a nikdo nebyl odevzdán katu a ani mu na obličej nebyl vypálen potupný cejch. Naši zmínění vůdcové povstání byli potrestáni daleko mírněji a podle zprávy, která v r. 1682 odešla z bělohradského zámku apelačnímu soudu v Praze, byli „původci povstání a excesu“ potrestáni nucenými veřejnými pracemi, které měli vykonat „v poutech a železech“. Ondřej Weikert dostal jeden rok nucených prací, Jakub Vlach půl roku a Daniel Šourek čtvrt roku. Trest si nejspíše odpykali na stavbě protitureckých opevnění v Uhrách, tak jako mnozí další rebelové z jiných míst z Čech. Až v červnu 1680 vydal Leopold I. robotní patent, který potvrzoval maximálně tři dny roboty v týdnu, vyšší roboty při sklizních, ale zároveň žádal vrchnosti, aby se chovaly k poddaným s křesťanskou laskavostí.

Všichni tři delikventi se po trestu vrátili v pořádku domů k rodinám. Ondřej Weikert se vrátil k manželce a k synovi, který se zatím v době jeho nepřítomnosti narodil, nadále hospodařil na své chalupě na Horním Javoří a měl ještě 7 dětí a nakonec dvojčata. Jakub Vlach se po návratu a po smrti první manželky v r. 1689 oženil podruhé s Marii Formanovou z D. N. Vsi čp. 14, stal se držitelem usedlosti čp. 2 v dnes již zaniklé vsi Okrouhlé a s druhou manželkou měl tři dcery a syna. Daniel Šourek po návratu z nucených prací nadále hospodařil na svém statku v Újezdě, kde 18. 7. 1684 zemřel. Přátelství s Vlachovými z Hřídelce nepřerušil, a statek po něm koupil další z bratrů Vlachových - Martin Vlach.

A to je tak vše, co o selské rebelii v Bělohradě v r.1680 a o původcích této rebelie víme.



Skautský tábor je vyvrcholením celoroční přípravy a práce celého střediska stejně jako každého oddílu či družiny. Tady se vyzkouší v praxi, co kdo umí, jaký je v kolektivu, jaká je soudržnost družin nebo jakými organizátory jsou vůdci. Bělohradští skauti si letos vybrali tábor mimo region, na místě poměrně vzdáleném. Dostali totiž mimořádnou nabídku od skautů z Nové Paky využít jejich tábořiště u Šidlákova nedaleko Domažlic.

Zasvěcenou informaci o tom, jak to všechno bylo, poskytl Lubor Bajer.

Pačtí skauti mají na tomhle místě tábor již po mnoho let a mají tam mimořádně dobré vztahy. Ať je to s polesím, kde je hajným s příznačným jménem Kája Mařík, se zemědělci, kteří na dobu tábora musí pást dobytek na jiných lokalitách, nebo prostě s lidmi z okolí. Pravdou je, že jich není mnoho, oblast totiž spadá do těsné příhraniční oblasti a za dob komunizmu byla cíleně a důkladně vysídlena. Bělohraďáci mají velmi dobré vazby na packou skautskou organizaci snad odjakživa, jsou to vztahy založené především na osobních kontaktech. Dostali proto nabídku, kterou rádi využili.

Lubor Bajer k tomu říká: *„Dvakrát jsme se jeli na místo podívat, jednou na obhlídku, podruhé pomoci zbudovat pačákům tábor, který se od 29. července na patnáct dní měl stát i naším domovem. Místo je to opravdu krásné, louku dokola uzavírá les, v blízkosti je rybník a pitná voda je přivedena až do tábora. Je tam zbudována stálá kuchyně a jídelna, ostatní jako stany, sociální zařízení a podobně se každý rok staví znova. Je to krásné a klidné místo, ale pro nás dost daleko.“*

Vzdálenost je samozřejmě limitujícím faktorem. Bělohradské středisko je schopné postavit a vybavit vlastní tábor, vždyť bývaly doby, kdy mělo současně dva tábory na různých místech. Z toho nebylo potřeba téměř nic, pouze věci na hry, něco do kuchyně a pro potřeby družin. Všechno pro 45 účastníků včetně vedoucích. Materiál se naložil do Luborova Renaulta a na káru za autobus. Odjezd směr Šidlákov.

Lubor Bajer: *„Tohle je na jednu stranu velká výhoda, bohužel stinnou stránkou jsou náklady na dopravu tam a zpět, které činily přes dvacet tisíc a museli jsme je samozřejmě rozpočítat mezi účastníky. Přesto cena pro účastníka nepřesáhla dva tisíce. To, že tábor při příjezdu již stojí, znamená, že musí být jinak postaven program. Budování tábora bývalo jeho součástí.*

Všichni hned od začátku plnili úkoly plynoucí z odborných zkoušek a z prvního stupně skautských dovedností. Vlčata si vybrala jako motto programu středověk a tak si chlapci vyráběli brnění, stavěli hrady, stříleli z kuše a pod. Světlušky si vyzkoušely ve hře „Etiopie“, jak je těžké být úplně soběstačný a přežít v těžkých situacích. Celý den si zhodnotily u večerního ohně. Skautky žily jako v pravěku a skauti jako indiáni. Trvalou vzpomínkou na jejich indiánský život bude totem, který jsme si přivezli domů...“

Táborový program má vždy něčím vyvrcholit. Pro každého skauta je určitě vrcholem splnění nováčkovské zkoušky a složení slibu. I na tomto táboře šest světlušek a dvě skautky slib splnily a zařadily se tak do velké rodiny tohoto celosvětového hnutí. Patnáct dní uteče jako voda, někdy je hezky, jindy prší, a tady pršelo pořádně. Zážitky se nahromadily a je nad čím přemýšlet: Kam za rok? Jestli k Šidlákovu, dnes nikdo neví, ale že tady zůstalo kus dětského srdce, je jisté.

Poděkování patří všem kteří se na táboře „Bílý mlýn“ podíleli a pomohli ať s přípravou, jeho průběhem nebo technicky či materiálně. Zvláště pak novopacké skautské organizaci za poskytnutí tábořiště.



Foto: Lubor Bajer, Petr Farský

Z táborových výroků a skautských deníků:

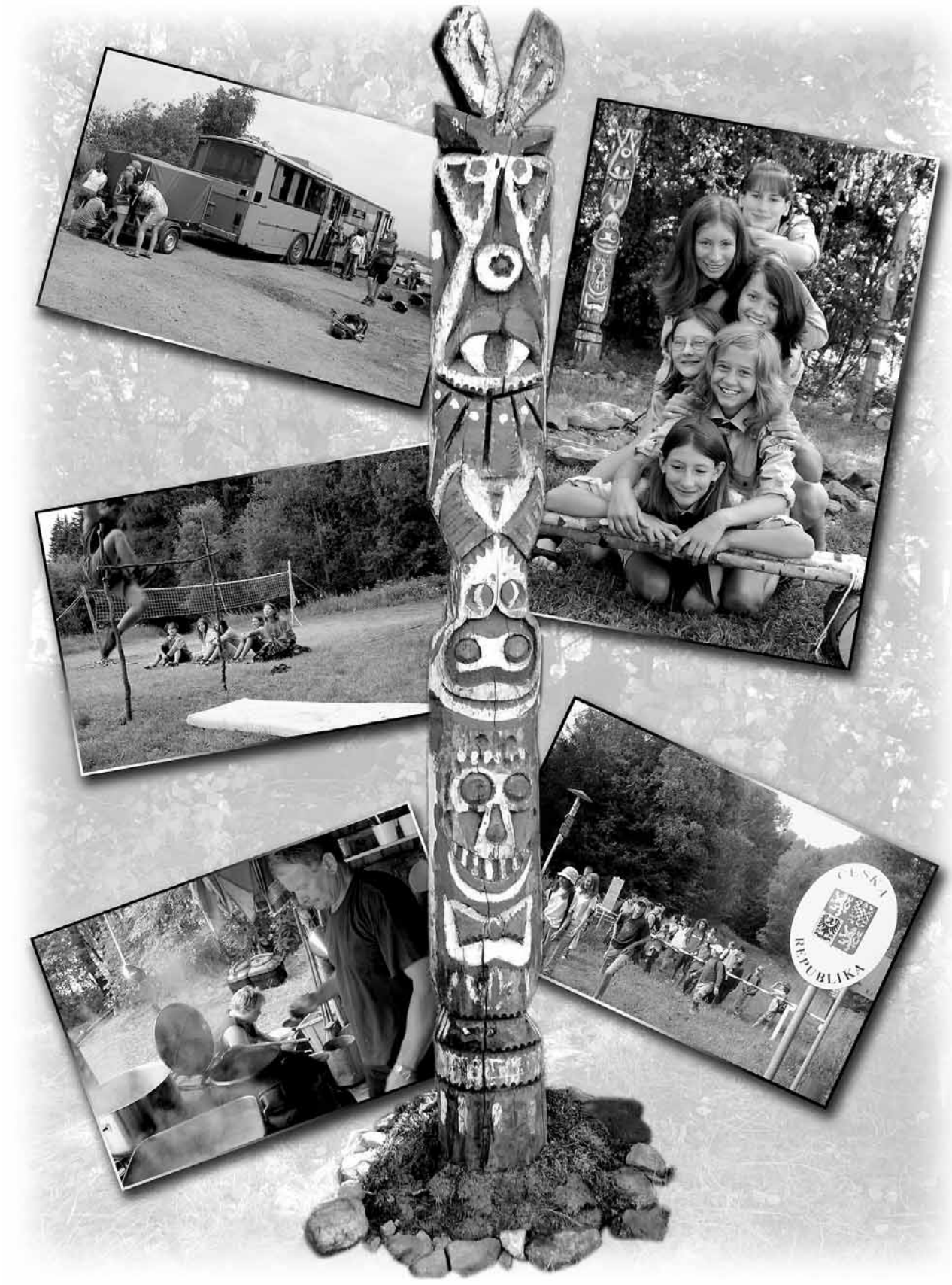
- Tábor se nachází u vesnice Šidlákov v těsné blízkosti zříceniny Bílého mlýna, který je teď obýván místními usedlíky.

- Skauti po celý tábor dělají totem, který bude na památku letošního tábora.

- Vyrážíme vlakem, kde dlouho čekáme, až budeme moci nasednout a pak zase vysednout.

- Cíl byl docela lákavý, státní hranice Česka a Německa...když jsme tam přišli, tak většina z nás byla celkem zklamaná, protože celý výlet vedl jen k bíločervené tyči a malému potoku.

- Když jsme na místě, vyrážíme do katakomb, je tam zima a jsou tam vidět vysušené mumie - všechny jsou strašidelné, až na jednu, která má úsměv od ucha k uchu.



Vážený pane starosto,

jako lázeňští hosté jsme strávili s manželkou několik týdnů ve Vašem městě a nyní, po našem návratu domů, chceme vyjádřit naše uspokojení a říci, že se nám u Vás opravdu moc líbilo. Vaše město je čisté, upravené a každý rodinný dům k tomu přispívá svými květinami v zahrádkách nebo před okny. Je proto radost procházet se Vašimi ulicemi a obdivovat všechnu tu barevnou krásu, která je odměnou pěstitelům za jejich péči a jejich vkus.

Vám moc děkujeme za zaslané Bělohradské listy, které nás podrobně informují o Oldřichu Wagnerovi a vzniku Wagnerovy chalupy, která si opravdu zaslouží, aby byla zařazena mezi kulturní památky.

Jsme stále aktivními Old skauty a líbila se nám proto vkusná skříňka Vašich skautů při vstupu do zámeckého parku. Jsme rádi, že jsme se i z Bělohradských listů dozvěděli něco o skautingu ve Vašem městě.

Během našeho pobytu u Vás jsme několikrát navštívili i bohoslužbu v kostele Všech svatých, takže jsme poznali i kněze P. Dr. J. V. Černého, o kterém je také zmínka v zaslaných listech. Všimli jsme si, že tento kněz je velmi oblíbený mezi svými farníky, a tak i my se připojujeme k jejich přání pevného zdraví a Božího požehnání.

Ještě před závěrem chceme poděkovat za pěkný večer, který jsme měli možnost strávit v přítomnosti pana Radovana Lukavského, kterého máme rádi nejen jako herce, ale i pro jeho pěknou češtinu.

S díky a s přáním hodně zdaru ve Vaší další práci pro Vaše pěkné město a s přátelským pozdravem

Vlastimil Drholec, Turnov

Sport versus vandalismus

Že je vandalismus „nemocí" mladistvých prázdných hlav, co nemají co na práci a snaží se nějak zviditelnit, je známo. Stejně tak, se děje po zápasech Gambrinus ligy v Praze, Brně, Ostravě a jinde. U nás v Bělohradě se žádná liga nehraje a přesto se najdou sportovci, či jejich příznivci, kterým vadí i takové věci, jako rozcestník před vilou na rohu Vachkovy ulice, jehož fotografie byla otištěna v Bělohradských listech č. 6/2001. Po fotbalových zápasech v sobotu 29. 7. zničili vandalové informační ukazatele na rozcestníku před Václavíkovou vilou. Jeden se povaloval na zemi opodál mezi rozbitými lahvemi od piva a vína, druhý ležel v řece Javorce, třetí se nenašel. Skutečně skvělá vizitka naší fotbalové mládeže. Budiž nám alespoň útěchou, že se u nás nehraje (a nikdy hrát nebude) 1. liga.

František Václavík

Vážená a milá redakce bělohradských listů.

Musím vám říci, že váš časopis se mně velice líbí svojí náplní. Jelikož mám možnost porovnávat práci a obsah novopackého časopisu „ACHÁT" a jako novopacká rodačka bych mu měla fandit, tak musím přiznat, že vaše listy mě více zaujaly vaším obsahem. Píšete o krajině a historii města a okolí a neupřednostňujete reklamy na úkor kvality. Obrázkově jste úplně na výbornou...

Přeji vám hodně úspěchů a kvality do vaší práce.

Vaše věrná čtenářka J. Měšťanová

Pozdrav z lázní

Jedna moje známá, lékařka na Homolce, byla na výstavě starých dopisnic a pohlednic v Klenčí pod Čerchovem v jižních Čechách a tam objevila tuto pohlednici, udělala foto a poslala mně ji e-mailem. Básník Jaroslav Vrchlický píše z Lázní Bělohradu pozdrav významnému pražskému lékaři - internistovi prof. Thomayerovi, který ho tam poslal na léčení. Myslím, že je to docela zajímavé.

František Paďour



cis
COMPLETE INTERNET SERVICES
Complete Internet Services, s.r.o.
Fortna 43, 506 01 Jičín
Nám. K.V. Raise 147, 507 81 L. Bělohrad
tel.: 800 900 231
www.internetnaklic.net
Nabízíme profesionální:
webhosting, webdesign připojení na Internet
registrace a provoz domén, poštovních schránek, webových stránek, tvorba www, programování objednávkových, rezervačních a administračních aplikací, programování systémů snadné aktualizace, provozování bezdrátových sítí
mezi naše zákazníky patří:
AGS Jičín, ČSAD Liberec, Hewlett Packard, Raiffeissen, Senator Travel, Motopoint, Český Telecom, Česká národní zdravotní pojišťovna, Bazény Borovnička, Anenské slatinné lázně, Město Lázně Bělohrad, Kobit, Pumr & Ryba, Hailo, Lemex, TMW, Alucon, K2 a stovky dalších.
cis - internet na klíč

lami
STAVEBNÍ FIRMA
Na Zátiší 477
507 81 Lázně Bělohrad
tel./fax: +420 493 792 522
mobil: 603 430 889
604 268 192
info@lami.cz
www.lami.cz
půdní vestavby • montáž sádrokartonu
zateplování fasád • rekonstrukce chalup
stavby na klíč
PROSINEC - ÚNOR SÁDROKARTONY SE ZIMNÍ SLEVOU

GARÁŽOVÁ A PRŮMYSLOVÁ VRATA
MODELA TRUTNOV
ZALOŽENO L.P. 1993
Čsl. armády 233
(u Hypernovy)
499 828 311
777 601 220
info@modela-trutnov.cz
-15% akční sleva
automatické vjezdové brány, parkovací závory a parkoviště, automatické dveře, mříže a předokenní rolety, stínící a zabezpečovací technika
www.modela-trutnov.cz
výroba - prodej - montáž - servis





Ministerstvo obrany podporuje dotacemi opravy pomníků připomínajících oběti světových válek. Úspěšně do tohoto programu vstoupilo i naše město, když obdrželo dotaci na opravu pomníku obětem první světové války v areálu letního kina v Horní Nové Vsi. Dotace plně pokryje veškeré náklady spojené s opravou pomníku a úpravou jeho okolí.

Město rovněž nechalo obnovit obtížně čitelná jména padlých na pamětních deskách umístěných na Fričově muzeu. Obě opravy pomohou připomenout a do budoucna zachovat jména těch občanů, kteří položili svůj život v hrůzách první světové války. *(šup, las)*



V těchto dnech bylo slavnostně otevřeno nové sportovní zařízení za Základní školou K. V. Raise. Stavební akci, na kterou město získalo patnáctimilionovou státní dotaci a přidalo pět milionů korun z rozpočtu, vybudovala firma BAK Trutnov za šest měsíců. Moderní sportoviště s umělým povrchem má 200 metrů dlouhý ovál se čtyřmi dráhami, 125 metrů dlouhou rovinku se šesti dráhami, sektory na skok vysoký, daleký a vrh koulí. Uvnitř oválu je multifunkční hřiště pokryté umělou trávou, kde je možné hrát házenou, kopanou, volejbal, nohejbal a stretball. Vedle je samostatně oplocený tenisový kurt.

Areál je vybudován především jako školní hřiště pro ZŠ, SOU a MŠ, v odpoledních hodinách jej bude moci využívat i veřejnost, připravuje se založení lehkoatletického oddílu. Areál je kompletně oplocen, má vlastní osvětlení a ozvučení, pítko a sadové úpravy. Technické zázemí a šatny jsou zatím v tzv. „školičce“. Plánuje se přestavba sportovní haly, kde by mělo vzniknout kompletní zázemí včetně šaten. *(las)*

Zajímavostí areálu je systém odvodnění, který je v ČR použit poprvé. Celý povrch sportovního areálu včetně drah je vodopropustný. Dešťová voda je odváděna drenážním potrubím do podzemních rezervoárů, kde postupně vsakuje a přebytek je odváděn do kanalizace. Stejný systém je např. použit na olympijském stadionu v Berlíně.

(las)



Co dodat? Pobořená střecha nad studánkou pod Byšičkami je z pátka 28.7. Stůl a koš na střeše autobusu je z neděle 13.8. Ulomený javor vedle Kadavého je z 23. 8. Letošní léto budiž pochváleno a vandalové prokleti. *(las, vl)*





Ravomaraton

V maratonu kralovali reprezentanti

Výborná konkurence v podobě čtyř reprezentantů České republiky, ale i řada dalších osobností se v sešla v sobotu 12. srpna na bělohradském náměstí K. V. Raise, aby absolvovala již 5. ročník Ravo maratonu Podkrkonoším. Právě reprezentanti připravující se na světový šampionát na Novém Zélandu Jiří Novák, Pavla Havlíková a Tereza Jansová obsadili nejvyšší příčky v závodě na 50 km, další reprezentant Jaroslav Kulhavý nestačil na dlouhé trati (90 km) v závěrečném spurtu pouze na vítězného Ondřeje Zeleného. Zajímavou, kvalitně značenou trať, příjemné prostředí i práci pořadatelů si pochvalovala většina účastníků včetně např. herce Matěje Formana, sdruženáře Ladislava Rygla (2. na krátké trati), atleta Radima Kunčického, držitele stříbrné medaile na OH skifaře Vladka Laciny či triatlonistů Jiřího Seidla a Miloše Foxe. *„Po velmi dobré zkušenosti s letošním ročníkem maratonu za rok do vašeho malebného městečka určitě znovu přijedeme,“* prohlásil v cíli jeden ze spokojených startujících. *„Srdečně zvu i všechny další příznivce horských kol, kteří tento nádherný závod ještě neokusili,“* dodal. *(šup, pj, vl)*



Herec Matěj Forman (vpravo) hodnotí v cíli maratonu svůj výkon. Pozorně mu naslouchá trenér triatlonové reprezentace Jiří Seidl.





Celkem se letošního ročníku Ravo maratonu Podkrkonoším zúčastnilo rekordních 623 účastníků.

Memoriál Luďka Kučery v tenise mužů

Za krásného počasí a rekordní účasti za poslední roky se uskutečnil ve dnech 15. - 16. července 2006 na kurtech v Bažantnici již 36. ročník Memoriálu Luďka Kučery. 32 tenistů předvedlo po dva dny výborné výkony, zvláště čtvrtfinálové zápasy upoutaly diváky svojí dramatičností. Podle předpokladů do finále postoupili pardubičtí ligoví hráči Radek Ehl a dvojnásobný vítěz turnaje Jan Čapoun. Tentokrát zvítězil Radek Ehl. Z šesti bělohradských hráčů zahrál nejlépe Michal Petřivý, kterému těsně unikl pnstup do semifinále. I ve čtyřhře zvítězili pardubičtí hráči Jiří Bartoš s Jiřím Kabrhelem. *(mp, jk)*



Vítězem tenisového turnaje Memoriál Luďka Kučery se stal Radek Ehl (vpravo) z klubu Pernštýn Pardubice, který ve finále zdolal Jana Čapouna

Výsledky – dvouhra:
čtvrtfinále:
Jiří Bartoš (Pernštýn Pardubice) – Tomáš Vorel (LTC Nový Bydžov) 6:2 6:1
Radek Ehl (Pernštýn Pardubice) – Jaromír Rejmont (Loko Trutnov) 6:2 6:3
Jan Čapoun (Pernštýn Pardubice) – Petr Roubíček (TK Turnov) 7:6 6:3
Jan Bílek (VŠ Praha) – Michal Petřivý (TJ Lázně Bělohrad) 6:3 4:6 6:4

semifinále:
Radek Ehl – Jiří Bartoš 6:0 6:1
Jan Čapoun – Jan Bílek 6:1 6:2

finále:
Radek Ehl – Jan Čapoun 6:3 6:4

čtyřhra – finále:
Jiří Bartoš, Jiří Kabrhel – Tomáš Vorel, Jaroslav Čapoun 6:4 6:0



Fotbalový turnaj žen

Ve dnech 29.-30.7.2006 proběhl již tradiční VI. ročník turnaje v kopané žen **„O putovní pohár města Lázně Bělohrad“**. Letošního ročníku se zúčastnilo 6 družstev z České a Slovenské republiky. Po sobotních zápasech ve skupinách byly rozehrány jednotlivé semifinále a v nedělním dopoledni byl turnaj dohrán zápasy o konečné umístění.

Výsledky		
Konečné pořadí ve skupině A		
1.	DFC Slavia Hradec Králové	
2.	AC SPARTA Praha U19	
3.	FC Viktoria Plzeň	
Konečné pořadí ve skupině B:		
1.	1. FC Slovácko	
2.	SK Slovan Bratislava	
3.	SK D.F.O. Ředice	
Semifinále:		
	DFC Slavia HK – SK Slovan Bratislava	0:1
	AC Sparta Praha – 1. FC Slovácko	0:2
Utkání o umístění		
	O 5. místo: FC Viktoria Plzeň – SK D.F.O. Ředice	2:1 a 3:1
	O 3. místo: DFC Slavia HK – AC Sparta Praha U19 (4:5 na p.k.)	0:0
	Finále: SK Slovan Bratislava – 1. FC Slovácko	2:0
Konečné pořadí:		
1.	SK Slovan Bratislava	
2.	1. FC Slovácko	
3.	AC SPARTA Praha U19	
4.	DFC Slavia Hradec Králové	
5.	FC Viktoria Plzeň	
6.	SK D.F.O. Ředice	

Nejlepší brankářka: **Scheyerová Sylva** (DFC Slavia Hradec Králové)
Nejlepší hráčka: **Danielová Martina** (1. FC Slovácko)
Nejlepší střelkyně: **Schleiferová Helena** (SK Slovan Bratislava)
Talent turnaje: **Pivoňková Adéla** (AC Sparta Praha U19)

Jménem fotbalového oddílu bychom chtěli poděkovat všem zúčastněným týmům, hráčkám, trenérům, ale i všem organizátorům za zdárný průběh turnaje.

Těšíme se na příští, již VII. ročník v roce 2008. *(lt)*

Brtevman

Dalším dílem Havex Krkonošského poháru horských kol byl populární Brtevman, který uspořádal ve sváteční čtvrtek 6. 7. v malebné obci Brtev u Lázní Bělohrad místní oddíl VELO KUBA ve spolupráci s TJ oddílem triatlonu a Městem Lázně Bělohrad. Všechny účastníky provázelo hned od rána jasné slunečné počasí a teploty až 30 stupňů Celsia. Pořadatelé připravili tradiční osvědčený okruh dlouhý 4,2 km s převýšením 175 m, který dokonale prověřil všechny účastníky.

Výborný závod zajel v kategorii muži hobby novopacký Tomáš Vágenknecht (ENIKA N. Paka), který tvrdě nastoupil hned na začátku závodu a dojel si pro cenné vítězství stylem start-cíl. Z domácích borců bojovali o nejlepší umístění Jiří Štefan s Vojtou Záveským. Oba dva dělilo v cíli 37 sekund a v konečném účtování se propracovali na lichotivá postavení v závěru elitní desítky.

První místo vybojovala, letos již potřetí, i jičínská starší žákyně Vendula Kuntová, čímž potvrdila své výsostné postavení v Krkonošském poháru.

Velkou bitvu o vítězství svedli v kat. Masters Pavel Kožíšek, hořický biker jezdící v barvách stáje Rockmachine Cyklomax a Ota Kobr (Scania Apache), který nakonec zvítězil.

Vyvrcholením závodního dne byl samozřejmě závod kat. Elite. Téměř polovinu závodu jezdilo společně v čele trio Ondřej Zelený, Filip Eberl a Jan Fišnar (všichni Scania Apache). Nástup Ondry Zeleného ve třetím okruhu však trojici rozdělil a do cíle přijel Zelený s náskokem více než minuty a půl na Eberla, třetí Fišnar pak o další minutku později. *(jv)*







TJ Lázně Bělohrad ve spolupráci s tenisovým oddílem uspořádaly v termínu od 10. do 14. 7. příměstský sportovní tábor pod názvem **Prázdniny hrou**, kterého se zúčastnilo 45 dětí ve věku od 6ti do 12ti let.

Děti pod vedením zapálených učitelů Mgr. Petry Menčíkové, Mgr. Lenky Smotlachové, Mgr. Martina Menčíka a tenisového trenéra Michala Petřivého byly postupně zasvěcovány do tajů atletiky, basketbalu, tenisu, fotbalu, softbalu, florbalu, vybíjené a netradičních her jako např. minigolfu, kriketu, petangu a lukostřelby. Nechyběly ani oblíbené hry v přírodě v příjemném prostředí zámeckého parku a Bažantnice. Velkým zpestřením byla jízda na koni v hořické jízdárně a plavání v Aqua centru Jičín. Akce zahrnovala i výuku základů anglického jazyka, která probíhala v prostorách MŠ, a seznamování s problematikou práce na PC v učebně SOU.

Účastníci denně zahajovali svůj táborový den v 8 hodin před MŠ, odkud se rozcházeli na jednotlivá stanoviště dle pečlivě připraveného programu. Ten je rozděloval do tří družstev, ve kterých plnili své úkoly ve dvou blocích rozdělených obědem.

Zatímco první čtyři dny byly ve znamení seznamování s jednotlivými sporty a jejich výukou, poslední den byl vyloženě soutěžní. Dopoledne se soutěžilo v atletice a probíhal tenisový turnaj, odpoledne pak proběhla turisticko-znalostní hra na stezce Putování Raisovým krajem.

Každý si domů odnesl kromě spousty zážitků průkaz o činnosti se svým jménem a úspěšní v soutěžích obdrželi diplomy, sladkosti a drobné dárkové předměty.

Akci přálo letní prázdninové počasí a na očích dětí bylo jasně patrno, že jednotliví vedoucí zajistili program dle jejich gusta, za což si zaslouží opravdový dík. Poděkování též patří škole SOU, mateřské škole a sportovním oddílům za propůjčení prostor a sportovišť, hořické jízdárně, pekařství Josef Rýdl s. r. o. za pomoc při zajišťování svačin a Městskému úřadu za poskytnutí propagačního materiálu.

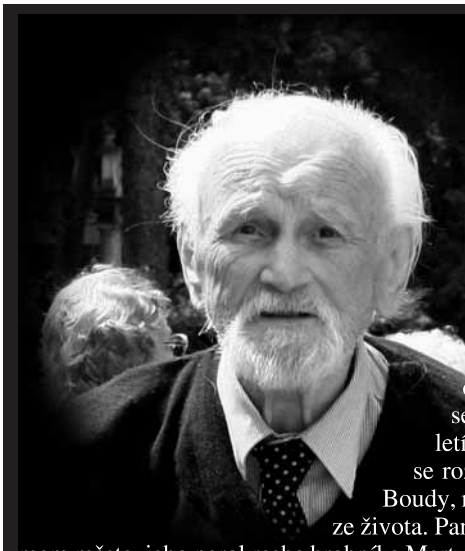
Na závěr snad jen slova hlavy celé akce Martina Menčíka: *„Pořádáme již čtvrtý ročník a každým rokem nám dětí přibývá. Někteří z nich tenisovou raketu nebo jiné sportovní náčiní drží v ruce poprvé v životě, ale kdyby vždy alespoň jeden u nějakého sportu zůstal, tak to má velký význam, protože bez mladých se sportovat nedá. A proto to děláme.“* *(jv)*

František Paďour cyklistickým mistrem

Velkého úspěchu dosáhl František Paďour nejmladší, když ve slovenské Myjavě dokázal na společném cyklistickém šampionátu Česka a Slovenska zdolat všechny soupeře a získal titul mistra České republiky v silniční cyklistice v kategorii juniorů. Osmnáctiletý cyklista klubu CK Příbram B.E.I. tak potvrdil výborné výsledky z průběhu sezóny, kdy dokázal zvítězit v závodě Českého poháru v Benešově nad Ploučnicí a v dalších pohárových závodech vybojoval třikrát druhé místo, obsadil 11. místo v Závodě míru juniorů, kde byl navíc členem vítězného týmu České republiky a vyhrál soutěž o nejlepšího vrchaře. 13. srpna potom na mistrovství světa v belgickém Spa dojel v závodě jednotlivců v konkurenci 180 cyklistů na výborném 34. místě. *(šup, fp)*



Panu učiteli s láskou



Jsou tomu již čtyři roky; šel jsem Barákovou ulicí kolem domu čp. 301 a pan učitel postával před záhonem růží, jež rozkvetly v rozbřesku toho letního dne. Pozdravil jsem ho a dali jsme se do řeči o růžích, o malování a o kreslení. „Mně ve škole kreslení moc nešlo," řekl jsem tiše a pan učitel přimhouřil oči: „Taky si vzpomínám, že jsem měl ve třídě takového grázlíka, kterýho to nebavilo a vůbec mu to nešlo. A ty výkresy, co měl doma nakreslit, kreslil za něho jeho strýc. Taky učitel!" „Ten grázlík, pane učiteli," podotkl jsem obezřetně, „to jsem byl já." „No vidíš, hochu," odpověděl, „jak ten čas letí. Vyrostl jsi...!" Za dva roky nato jsme se sešli v hospodě na náměstí. Požádal mě, jestli bych mu nepůjčil nějakou barevnou fotografii krajiny z okolí města. Že prý už špatně chodí a že by už daleko malovat nedošel. Když jsem mu ji druhý den přinesl, zkoumavě se na mne podíval: „Já jsem tě taky učil?" Přikývl jsem a objednal si kafe. „Jak ten čas letí...," povzdychl si, poděkoval mně za fotografii a to kafe zaplatil. Bylo mu 91 let a kdykoli se rozhovořil o kumštu, rozzářily se jeho oči jako dva démanty. Grafiku studoval u Cyrila Boudy, malovat se naučil od přírody. Ve škole vyučoval matematiku a kreslení. Moudrost pobral ze života. Pan učitel. Pedagog, malíř a grafik. Jeho dřevoryt Karla Václava Raise by mohl být emblémem města, jeho perokresba hrobníka Merty by měla viset nad hlavním oltářem kostela. Protože to není kresba, to je filosofie. Opřen o hůl, sedí hrobník u zdi hřbitova, dívá se stranou a usmívá se na kolemjdoucí: „Tak pojďte, už tu na vás čekám...," jako by si říkal v duchu. „Bude mi už 89," s úsměvem říká pan učitel v rozhovoru pro Bělohradské listy v létě 2001. A dodává: „Chtěl bych to dožít, pokud možno duševně a tělesně svěží, abych z toho života něco měl. Ale na druhou stranu - já zas na tom životě tak moc nelpím..." Ještě ve dvaadevadesáti kreslí a maluje a chodí do hospody na kus řeči. Ve středu **23. srpna 2006,** ve čtyři hodiny ráno, odevzdal pan učitel **František Koubek** v požehnaném věku **94 let** svůj život do náruče svého Stvořitele. Zemřel sám, v tichu svého domova, pod jehož okny se v rozbřesku toho dne růže sklonily k zemi, stejně jako všichni ti, kteří ho znali, milovali a jimž bude chybět... Měl jsem napsat nekrolog, napsal jsem vzpomínku. Necítím se totiž tím pravým, kdo by měl hodnotit život a dílo zemřelého, protože on byl učitel a já žák, grázlík. A tak končím slovy: „Co je u něho neviditelné, je možno poznat světlem rozumu, z toho, co stvořil...." To nemám ze sebe, nýbrž z bible, jíž pan učitel tak často a tak rád listoval. Takže Sbohem, pane učiteli. Avšak pohlédnu-li na spiklenecký úsměv Vašeho hrobníka Merty, opravuji na: Na shledanou!

Jiří Sehnal

Bigbít

Poslední velkou akcí letošního Bělohradského kulturního léta, byl 5. ročník Bigbítového minifestivalu. Vlastně těžko říci, zda se nechá tato akce nazvat minifestivalem, vystoupily totiž pouze dvě skupiny Černý světlo a Aleš Brichta Band. Zástupce skupiny Revers asi hodinu před vystoupením telefonicky zrušil jejich účast z důvodů, které jsou celkem pochopitelné - bubeník si zrovna zlomil ruku. Koncert proto začal až ve dvacet hodin, namísto avizovaných devatenácti. Díky tomu měla sušická skupina Černý světlo dostatek času se připravit. Jejich výkon byl tak jako vloni opět kvalitní. Mají většinu vlastních skladeb, které si zpěvák na pódiu skvěle užíval a na výkonu to bylo znát. Druhou Jobovou zvěstí dne byla zpráva, že „klávesák" Aleše Brichty přijede nejdřív ve 23 hodin. Černý světlo natáhlo sice svoje vystoupení na dvě hodiny, ale díra byla znát. Během prvního vystoupení poprvé brutálně zapršelo, ale to se dalo podle předpovědi čekat. Ve 23,10 nastoupil Aleš Brichta Band. A opět pršelo. Ostřílení hudební matadoři zahráli známé hity i novější věci, Brichtův zpěv byl perfektní, diváci nadšení. Všechno snad nakonec dobře dopadlo.



Co dodat. Mimořádně kvalitní byl zvukař. Perfektně spolupracoval, cítil muziku a aparatura mu i přes mizerné počasí držela. Určitě však byla očekávána větší účast (letos zhruba 300 diváků, vloni skoro 500, předloni 660). Počasí nevyšlo (Brichta hrál v Bělohradě podruhé a pokaždé lilo). Revers nepřijel. Buďme optimisté - příští rok to určitě s jinými kapelami vyjde.

(las, pj)

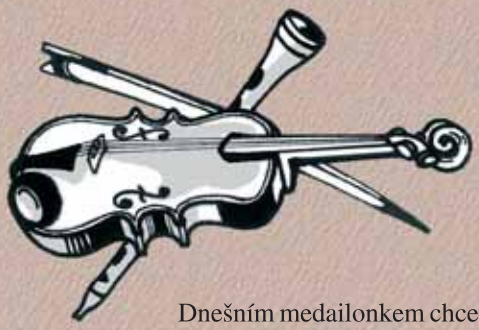
Výstava

25. 8. byla vernisáží otevřena v Památníku K. V. Raise mimořádně zajímavá výstava obrazů, které namalovali umělci malující ústy a nohama. Pořadatelem vedle Městského kulturního střediska je nakladatelství UMÚN. Zkratka UMÚN pod sebou skrývá logo Umělců Malujících Ústy a Nohama. Co se za tím vším skrývá je napsáno na úvodním panelu výstavy.

Umělci malující ústy a nohama jsou lidé, kteří úrazem či vrozenou vadou ztratili tvořivou schopnost rukou. Mnozí z nich jsou upoutáni na lůžko či invalidní vozík. Ve svém každodenním životě jsou závislí na pomoci druhých lidí. Tito lidé se však nevzdali a navzdory svému osudu rozvíjejí svůj umělecký talent a malují neobvyklým způsobem. Štětec vedou ústy nebo nohou. Najdeme je po celém světě, vědí o sobě, jsou členy - nebo stipendisty - Celosvětového sdružení malířů malujících ústy a nohama se sídlem v Lichtenštejnsku.

Vernisáže této neobyčejné výstavy se zúčastnilo i šest autorů obrazů. Velký zájem byl i z řad veřejnosti, která výstavu hodnotila velmi kladně. Kdo se nebyl doposud v Památníku K.V. Raise na expozici obrazů podívat, může tak učinit do konce září. *(las, pj)*





Malá galerie osobností



Dnešním medailonkem chceme vzpomenout významného bělohradského hudebníka, od jehož úmrtí uplynulo 10. srpna letošního roku celého půl století. Jedna z jeho četných muzikantských aktivit byla spojena ještě s érou němých filmů, které jako výborný klavírista doprovázel. Hudbou doprovázet němé filmy vyžadovalo rutinu a značné improvizační schopnosti. Klavírista sledoval děj filmu, na který musel pohotově přiměřeně reagovat. Při smutném ději bylo třeba hrát hudbu vážnou, při veselém veselou, rychlý spád děje vyjádřit tempem skladby, náladové okamžiky odlišit dynamicky atd. Musel tedy být stále ve střehu, aby na změny včas reagoval. Ten vynikající klavírista, který v Bělohradě němé filmy doprovázel a ovládal ještě hru na další hudební nástroje byl

Jan Crha, učitel bělohradské školy, narozený 27. února 1878 v Chotči.

Pocházel z muzikantsko-kantorského rodu. Hudební nadání zdědil po svém otci Janu Crhovi (1845-1904), jenž byl řídícím učitelem a varhaníkem na Pecce. Svému otci vypomáhal již od svých jedenácti let ve hře na varhany v peckovském kostele. Kromě varhan se učil také hrát na housle - a hrál na ně velmi dobře, protože již v době studií na reálce hrával ve studentském kvartetu první housle. Na učitelském ústavu v Jičíně se zdokonaloval ve hře na varhany, byl nejnadanějším žákem profeora Jelínka. Jeho dřívější nesmělé pokusy ve hře na varhany v peckovském kostele mu nyní přišly vhod. Nezůstal však jen u varhan, státní zkoušku vykonal i z houslí. Ta ho opravňovala vyučovat hře na housle na měšťanské škole v Bělohradě. Na bělohradské škole spolupracoval se spisovatelkou Leontinou Mašínovou, která zde učila v letech 1923-1930. Spolu organizovali úspěšné školní besídky, při kterých žáci přednášeli, zpívali a hráli na hudební nástroje.Jan Crha byl také starostou tělocvičné jednoty Sokol v Bělohradě a byl muzikantsky aktivní i mimo školu. V kině doprovázel na klavír němé filmy a když bělohradský smíšený sbor Malát neměl zrovna nikoho, kdo by jej vedl, ujal se řízení sboru. Jako sbormistr setrval u sboru od roku 1927 až do roku 1936, kdy byl přeložen do Zásmuk u Kolína jako ředitel školy. Byl posledním sbormistrem před druhou světovou válkou, neboť během války smíšený sbor ve své činnosti nepokračoval. V roce 1924 byl jmenován zastupujícím ředitelem školy, její vedení pak převzal po Aloisu Hochovi. Jan Crha zemřel 10. srpna 1956 v Jičíně. Pro svou milou, smířlivou povahu se zapsal do srdcí učitelského sboru i občanů města Lázně Bělohrad.

Zdeněk Prchal



Učitelský sbor na fotografii dívčí měšťanské školy z roku 1929. Zleva: František Divíšek, Josef Nosek, Marie Šallerová, Leontina Mašínová, Jan Crha - ředitel školy, Alois Dohnal, František Klepl


KAH TEAM
VRCHLABÍ
GE Mon
Auto